

Фонд часова за четврти разред по предметима

Ред. број	А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	-	-
5.	Природа и друштво	2	72
6.	Ликовна култура	2	72
7.	Музичка култура	1	36
8.	Физичко васпитање	3	108
Укупно : А		20	720
Ред. број	Б.ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава	1	36
2.	Грађанско васпитање	1	36
Ред. број	В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Народна традиција	1	36
2.	Чувари природе	1	36
3.	Од играчке до рачунара	1	36
Укупно : Б		2	72
Укупно : А+Б		22	792
Ред. број	Г.ОБЛИК ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Редовна настава	22	792
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатни рад	1	36
Укупно : А+Б+В+Г		24	864
Ред. број	Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Час одељ. старешине	1	36
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1	36
3.	Настава у природи	7-10 дана	
Укупно : А+Б+В+Г+Д			

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економским, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су :

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;

- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;

- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;

- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;

- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;

- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;

- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;

- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;

- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;

- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОМ РАДУ

а) Активности наставника:

- планира, одабира, осмишљава и припрема одговарајуће текстове и задатке за рад ученика;
- објашњава, демонстрира, упућује, води ученике у процесу учења, откривања, разумевања појава, односа и веза;
- ствара проблемске ситуације ради мотивације ученика;
- постиче, прати, коригује и вреднује рад ученика;
- утврђује, обнавља и систематизује знања ученика;
- бележи резултате рада и води разговор са ученицима о резултатима и могућностима превазилажења слабости.

б) Активности ученика:

- посматрају, уочавају, описују, распоређују, пишу;
- читају, доживљавају, истражују, откривају, анализирају, упоређују, закључују, интерпретирају;
- користе говорну ситуацију за усвајање и примену усвојених знања;
- вежбају, обнављају, класификују и систематизују усвојена знања;

- постављају питања, одговарају, аргуменују, објашњавају, критикују;
- повезују и стварају нова дела (пишу, илуструју, глуме).

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Циљ наставе српској језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативом, граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања;
- навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељенске, школске, месне);
- поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теориских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и ТВ;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и друго);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима

СРПСКИ ЈЕЗИК - 180 часова

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Књижевност : - лирика - епика - драма	90	- слушање - читање текстова - уочавање и тумачење садржајних целина у тексту, ликова, порука... - рецитовање - драматиз.	- фронтал. - индивид. - групни - рад у пару	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког) - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу - развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи
Језик - граматика - правопис	41	- активно слушање - састављање и примењивање знања о реченици - уочавање језичких појмова у тексту - писање по диктату	- фронтал. - индивид. - групни - рад у пару	- основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика
Језичка култура	49	- посматрање - упоређив. и манипулисање сликама - активно учествује у причању - описује на основу онога што је видео, сетио, доживео - пише састав	- фронтал. - индивид. - групни - рад у пару	- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање; богаћење речника, језичког и стилског израза - оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника)

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

- Основни програмски захтеви у настави српског језика остварују се у концентричним круговима и континуираним низовима изучавајући језичке садржаје поступно и селективно;

- Поступност је обезбеђена избором и распоредом наставних садржаја, а ниво програмског захтева је описно формулисање (запажање, уочавање, усвајање, појам, препознавање, разликовање, употреба, информативно);
- Селективност се остварује избором и распоредом најосновнијих језичких законитости чије тумачење се заснива на њиховој функцији у комуникацији;
- У настави граматике примењиваће се следећи поступци:
  - подсицање свесне активности и мисаоног осамостаљивања ученика;
  - сузбијање имитаторских склоности на битним својствима и стилским функцијама језичких појава;
  - заснивање тежишта наставе на битним својствима и стилским функцијама језичких појава;
  - уважавање ситуационе условљености језичких појава;
  - повезивање наставе језика са доживљавањем уметничког текста;
  - откривање стилске функције, односно изражајности језичких појава;
  - коришћење уметничких доживљаја као подстицај за учење матерњег језика;
  - систематска и осмишљена вежбања з говору и писању;
  - ефикасно превазилажење нивоа препознавања језичких појава;
  - неговање примењеног знања и умења;
  - континуирано повезивање знања о језику са непосредном говорном праксом;
  - остваривање континуитета у систему правописних, стилских вежбања;
  - побуђивање учениковог језичког израза животним ситуацијама;
  - указивање на граматичку сачињеност стилских изражајних средстава;
  - коришћење прикладних илустрација;
- Основни поступци у остваривању програма из књижевности чине читање, тумачење текста и изражајно исказивање напамет наученог текста, ова знања и умјња имају функционалну улогу у свим наставним областима и у функцији су даљег усавршавања техника читања (гласно, изражајно, тихо или у себи, односно усмерено, истраживачко, продуктивно, аналитичко, информативно читање и сл.);
- Текст метода је у функцији савладавања брзог читања у себи с разумевањем, доприноси да ученици читају флексибилно, усклађују брзину са циљем читања и карактеристикама текста
- Изражајно казивање је у функцији развоја говорне културе ученика користе се вежбе изражајног казивања „очи у очи“ и логичко усвајање текста, никако механичко;
- При тумачењу текста ученике подстицати на изношење ставова и судова о књижевном делу на основу чињеница из текста и на тај начин се подстиче изражавачки дух и критички став ученика, активна улога ученика у проучавању књижевног дела;
- Обрада одговарајућих текстова ученици усвајају књижевне појмове (родољубива песма) као и функционални (узрок, услов, порука, особина и сл.);
- Основни поступак при реализацији области језичке културе чине разне језичке игра, вежбе, описивања писмених радова, аутодиктат, препричавање и причање.

ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИ ЈЕЗИК

Фонд часова: 18

Тема	Број часова
Књижевност	4
Језик	10
Језичка култура	4
Укупно	18

Циљ и задаци допунске наставе српског језика су: проналажење путева , спречавања застоја у напредовању; примена индивидуализоване наставе, односно издиференцираних захтева у зависности од ученика; подстицање и мотивисање ученика да усвоје предвиђене наставне садржаје, односно отклонити

неуспех у учењу; навикавање ученика на самосталан рад и активно учење у заједничком раду и разговору; развијати памћење, мишљење, логичко мишљење и повезивање.

Наставни садржаји	Број часова	Активности у васпитно-образовном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Књижевност -лирика -епика -драма	4	- читање текстова - учествовање у причи и тексту	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- увежбавања и усавршавања гласног читања и читањ ау себи - оспособљавање за самостално читање и разумевање
Језик -граматика -правопис	10	- састављање реченица - читање и писање (коришћење оба писма -анализа реченице (служба и врсте речи)	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- поступно и систематично савладавање правописа и граматике - овладавање правописним и граматичким правилима
Језичка култура	4	- учествовање у разговору - одговарање и постављање питања - описивање замишљених и доживљених ситуација	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- развијање способности за правилно усмено и посмено изражавање - оспособљавање за успешно служење књижевним језиком, смисленим реченицама у различитим животним ситуацијама

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

МАТЕМАТИКА

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Циљ наставе математике у основној школи је да. Ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава у животу и друштву; да оспособи ученика за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних дататака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање, као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања;

- да ученицима омогући разумевање одговарајућој садржаја природних наука и доприносе радном и полутехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода доприносе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју ученика;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасноћу и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама.

МАТЕМАТИКА - 180 часова

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Скуп природних бројева	136	<ul style="list-style-type: none"> - сабирање и одузимање - множење и дељење - меморисање - примењивање стечених знања - решавање проблема - запажање - уочавање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - да савладају читање и писање природних бројева у декадном бројевном систему - упознају скуп природних бројева и исте приказују тачкама бројевне полуправе - примењују својства рачунских операција при трансформисању израза и у случају рачун олакшица - знају да читају, састављају и израчунавају вредност израза са више операција - знају да речавају једноставније једначине и неједначине у скупу природних бројева - упознају разломке, њихово читање, писање и значење - успешно решавају задатке дате у текстуалној форми
Мерење и мере	12	<ul style="list-style-type: none"> - упоређивање - мерење - прављење модела - примена стечених знања - посматрање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практичан рад 	<ul style="list-style-type: none"> - да упознају јединице за површину - претварају јединице у мање и веће јединице мере
Површина	32	<ul style="list-style-type: none"> - упоређивање - мерење 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални 	<ul style="list-style-type: none"> - да упознају и науче формуле за израчунавање површине

		- рачунање - примена стечених знања	- групни - рад у пару - практичан рад	правоугаоника, квадрата, коцке и квадра - примењују стечена знања кроз решавање текстуалних проблемских задатака
--	--	--	---	--

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Да би ученици усвојили елементарна математичка знања која су потребна у решавању задатака и развијању менталних способности у раду ће се смењивати различите активности и технике: вербална, текстуална, практична, учења путем откривања, смислено учење, амбијентално учење, решавање проблема.

- графичко представљање разних стварних ситуација помоћу Венових дијаграма (или на друге начине);
- упознавање и графичко представљање бројног низа природних бројева; решавати бројне израза
- повећање ефикасности наставе кроз аналитички и синтетички приступ решавању текстуалних задатака;
- паралелно са случајевима једнокости двају израза, ученици упознају и случајеве неједнакости,
- откривање идеје пресликавања увођењем таблица и дијаграма; практичним радом утврдити зависност између података;
- упутити ученике како да у разним животним ситуацијама уочавају одговарајуће математичке релације;
- кроз практични рад стицање елементарне геометријске представе;
- системски рад на развијању елементарних просторних представа;
- кроз практичан рад објаснити систем јединица мера;
- мере за дужину/површину обрађивати упоредо са одговарајућим градивом из геометрије;

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОМ РАДУ

а) Активности наставника: планира, осмишља, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира, коригује, сарађује, координира, води, игра се....

б) Активности ученика: уочавају, разликују, посматају, откривају, упоређују, сарађују, примењују, истражују, закључују, играју се.

ДОПУНСКА НАСТАВА - МАТЕМАТИКА

Фонд часова: 18

тема	Број часова
Скуп природних бројева	13
Мерење и мере	1
Површина	4
Укупно	18

Циљ и задаци допунске наставе математике су: проналажење путева, спречавања застоја у напредовању; примена индивидуализоване наставе, односно издиференцираних захтева у зависности од ученика; подстицање и мотивисање ученика да усвоје предвиђене наставне садржаје, односно отклонити неуспех у учењу; навикавање ученика на самосталан рад и активно учење у заједничком раду и разговору; развијати памћење, мишљење, логичко мишљење и повезивање.

Наставни садржаји	Број часова	Активности васпитно-образовном раду	у	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
-------------------	-------------	-------------------------------------	---	---------------------------------------	-----------------------------------

Скуп природних бројева	13	- сабирање и одузимање до 1000 - примена наученог у решавању бр. израза - примењивање стечених знања	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- савладавање основних операција - решавање текстуалних задатака - развијање логичког мишљења и способности комбиновања
Површина	4	- посматрање - уочавање - примена стечених знања - решавање задатака	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- упознавање основних геометријских фигура и њихових међусобних односа
Мерење и мере	1	- упоређивање - мерење - примена стечених знања	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- упознају и примењују мере за дужину, масу и време

ДОДАТНА НАСТАВА - МАТЕМАТИКА:

Фонд часова: 36

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно – васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Логички и комбинаторни задаци	4	- уочавање - издвајање - решавање проблема	- припрема и врши избор задатака - обезбеђује стицање знања на вишем нивоу - осмишљава и уводи ученика у проблемску ситуацију - подстиче на размишљање јер оно види у одабир једног решења	- индивидуални - групни - фронтални - рад у пару	- развијање логичког мишљења, поступка решавања проблемских задатака
Природни бројеви и операције са њима	6	- уочавање - решавање	- уводи ученике у проблемску ситуацију и истиче важност поступка - даје смернице ка решењу - оспособљава за решавање сложених задатака - указује на уочавање односа и	- индивидуални - групни - фронтални - рад у пару	- развијање тачности и прецизности при раду и логичкиг мишљења

			законитости		
Решавање сложених задатака помоћу једначина и дијаграма	4	- уочавање - издвајање - решавање проблема	- користи и истиче значај графичког приказа - указује на повезивање стечених знања - упућује на пут ка решењу - указује на повезаност величина у сложеним примерима - указује на примену у разноврсним задацима	- индивидуални - групни - фронтални - рад у пару	- развијање логичког мишљења - оспособљавање ученика за самостално решавање проблема
Квадрат и правоугаоник	6	- уочавање - закључивање - цртање - скицирање	- упућује на повезивање - припрема задатке о функционалној зависности површине од дужине - указује и упућује на површину код сложених фигура - настоји да знања буду применљива	- индивидуални - групни - фронтални - рад у пару	- развијање способности уочавања битног у проблему - прецизност и уредност при раду
Коцка и квадар	4	- уочавање - закључивање - цртање - скицирање	- омогућује примену стечених знања - навикава на израду скице као првог корака ка решењу - упућује на заједничко проналажење решења	- индивидуални - групни - фронтални - рад у пару	- развијање способности уочавања битног у проблему - прецизност и уредност при раду

**ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:
ПРИРОДА И ДРУШТВО
ЦИЉ И ЗАДАЦИ**

Основна сврха изучавања интегрисаног наставног предмета Природа и друштво јесте да усвајањем знања, умења и вештина деца развијају своје сазнајне, физичке, социјалне и креативне способности, а истовремено спознају и граде ставове и вредности средине у којој одрастају, ако и шире друштвене заједнице. Наставни предмет Природа и друштво развија код деце сазнајне способности, формира основне појмове и постепено гради основе за систем помова из области природе, друштва и културе. Истовремено, стичу се знања, умења и вештине које им омогућавају даље учење. Активним

уознавањем природних и друштвених појава и процеса, постиче се природна радозналост деце. Најбољи резултати постижу се уколико деца самостално истражују и искуствено долазе до сазнања – спознају свет око себе као природно и друштвено окружење. Систематизовањем, допуњавањем и рестуарирањем искуствених знања ученика и њиховим довођењем у везу са научним сазнањем, дечја знања се надограђују, проверавају и примењују. Преко интерактивних социјалних активности они упознају себе, испољавају своју индивидуалност, уважавају различитост и права других, уче се како треба живети заједно. Усвајањем елементарних форми функционалне писмености, омогућују се стицање и размена информација, комуницирање у различитим животним ситуацијама и стварају се могућности за даље учење. Примена наученог подстиче даљи развој детета, доприноси стварање одговорног пднпса ученика према севи и свету који га окружује и омогућује му успешну интерграцију у савремене токове живота.

Општи циљ интегрисаног наставног предмета Природа и друштво јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговорни живот у њему.

Остали циљеви и задаци овог наставног предмета су:

- развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање способности запажања основних својства објекта, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у контури система појмова из области природе и друштва;
- стицање елемената научне писмености и стварање основа за даље учење;
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање еколошке свести и навика здравог живота;
- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу – завичају и домовини;
- развијање способности запажања основних материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавању њихове повезаности;
- развијање елемената логичког размишљања;
- стицање елементарне научне писмености и њена функционална применљивост;
- оспособљавање за сналажење у простору и времену;
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима и групама;
- развијање одговорног односа према себи, другоме, окружењу и културном наслеђу;

ПРИРОДА И ДРУШТВО - 72 часа

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Моја домовина, део света	12+7	- посматрање - описивање - истраживање - експеримент. - закључивање - играње - бележење - праћење	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу – завичају и домовини - слободно исказивање својих запажања - развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења

				- разумевање и уважавање различитости међу појединцима и групама - очување националног идентитета и уграђивање у светску културну баштину
Сусрет са природом	6+3	- посматрање - описивање - истраживање - експеримент. - бележење - прављење - праћење	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- развијање основних научних појмова из природних наука - развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења - развијање еколошке свести
Истражујемо природне појаве	6+4	- посматрање - описивање - истраживање - експеримент. - бележење - праћење - груписање	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- развијање способности запажања основних својстава материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности - развијање интересовања за истраживање природних појава и процеса у домену њихових могућности
Рад, енергија производња и потрошња	13+4	- посматрање - описивање - истраживање - експеримент. - бележење - праћење - груписање	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- усвајање цивилизацијских тековина и могућност њиховог коришћења - разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама - развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу
Осврт уназад- прошлост	12+5	- посматрање - описивање - истраживање - експеримент. - праћење - груписање - бележење	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- оспособљавање за сналажење у простору и времену - упознавање прошлости, значајних догађаја у настанку српске државе до данашњих дана - оспособљавање за самостално учење и проналажење информација - упознавање са најзначајнијим владарима државе Србије

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

- стварање ситуација учења у којима ће доћи до изражаја различите активности ученика које омогућују различите начине учења;
- решавање проблемских ситуација које развијају мисаоне способности ученика
- заједничка реализација задатака на нивоу групе или радом у пару;

- практиковати диференциране задатке у циљу поштовања на различитост, нивоа предзнања и динамике развоја;
- мењати амбијент тако да ученици исте ствари сагледавају са различитих аспеката у различитим околностима;
- организовање посета, излета, шетњи, наставе у природи;
- активирати ученика у процесу стицања знања;
- практиковати практичан рад, једноставне огледе, истраживачке задатке;
- остваривање циљева и задатака вршећи се преко спиралних кругова тако да се избегава рутинско понављање, а усвајање наведених садржаја програма омогућује надограђивање знања, умења, вештина и ставова, изградње појмова из области природе и друштва.
- оспособљавање ученика за коришћење различитих извора знања, графичких и електронских медија, с намером да се код ученика развије функционална писменост као подлога за даље учење и сначажење у свакодневном животу.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОМ РАДУ

- а) Наставника: планира, стварање ситуације учења, стварање проблем-ситуације, објашњава, организује (посете, шетње, излете, наставу у природи), осмишљава (ескурзије, зимовања, летовања), упућује на изворе знања, литературу, прати рад, вреднује, оцењује, мотивише, подстиче -демонстрира, сарађује, координира, води, игра се.
- б) Ученика: посматрају, описују, процењују, групишу, прате, бележе, практикују, експериментишу- истражују, сакупљају, стварају, учествују у мини - пројектима, играју се...

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ је да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- развијати способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја и положаја облика у природи;
- развијати памћење ученика, повезивање опажених информација, као увод у визуелно мишљење;
- стварати услове да ученици на сваком часу, у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијати способност различитих врста ликовне уметности
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- усвојити знања о боји и ликовним техникама
- препознавање и примена ликовних техника
- развијати моторичке способности ученика.
- ствара услове за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- ствара услове да ученици на сваком часу у процесу реализације сартжаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развија способност за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развија ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помаже у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развија љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- ствара интересовања и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, ученици примењују у раду и животу;
- развија сензибилитета за лепо писање

ЛИКОВНА КУЛТУРА - 72 часа

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-	Основни облици извођења	Циљеви и задаци садржаја програма
-------------------	-------------	-------------------------	-------------------------	-----------------------------------

		васпитном раду	програма	
Колаж, фротаж, деколаж и асамблаж	8	<ul style="list-style-type: none"> - креирање - сечење - лепљење - доцртавање - досликавање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практичан рад 	<ul style="list-style-type: none"> - развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности - развијање маште и индивидуалног ликовног израза - схватити нове појмове и на свој начин се ликовно изразити
Везивање облика у тродимензионалном простору и у равни	10	<ul style="list-style-type: none"> - посматрање - сликање - вајање - уочавање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практичан рад 	<ul style="list-style-type: none"> -развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности -користити примерене технике и средства у самосталном изражавању -развијати моторичке способности ученика
Сликарски материјали и технике	10	<ul style="list-style-type: none"> - посматрање - уочавање - сликање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практичан рад 	<ul style="list-style-type: none"> -развијање маште и индивидуалног ликовног израза -умети примењивати различите сликарске технике, јер свака има своје специфичности
Основне и изведене боје	10	<ul style="list-style-type: none"> - сликање - закључивање -комбиновање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практичан рад 	<ul style="list-style-type: none"> - развијање способности за уочавање боја и светлина - да осетљивост за ликовне вредности које стичу у настави, ученици примењују у раду и животу
Линија, површина, волумен, боја, простор	24	<ul style="list-style-type: none"> - сликање - комбиновање - вајање - креирање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практичан рад 	<ul style="list-style-type: none"> -развијање маште и индивидуалног ликовног израза - развијање способности за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја у природи
Амбијент – сценски простор	10	<ul style="list-style-type: none"> - комбиновање - вајање - креирање - сликање - прављење 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практичан рад 	<ul style="list-style-type: none"> -увођење ученика у различите могућности комуникација - развијање љубави према вредностима израженим у делима свих облика уметности

НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА НАСТАВНОГ ПРОГРАМА

- организовање заједничког реализовања теме (формирати групе, парове);
- разговор са ученицима како би сваки ученик дошао до своје идеје, а на основу понуђеног ликовног садржаја;
- објаснити основне карактеристике различитих техника;
- мењати амбијент, али препустити и ученицима избор амбијента
- повезивање ликовне уметности са искуствима из других области (етно, споменици, обичаји, одевање, музика)
- организовање посета изложбама
- опажање сличности и разлика творевина природе и човека
- организовање одељенске изложбе;
- учешће у ликовним конкурсима;

Користећи своја досадашња знања и искуства ученици ће из коришћење технике и средстава ликовног изражавања на часовима у школи и ван ње (посета изложби, галерија, музеја, културних добара...), а уз помоћ наставника остваривати програмске садржаје за четврти разред.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОМ РАДУ

а) Активности наставника:

- објашњава нове технике и поступак рада
- усмерава и подстиче ученике при раду
- помаже при избору средстава и материјала
- показује уметничка дела и кроз разговор помаже ученицима да схвате њихову вредност

б) Активности ученика:

- посматрају, проналазе, уочавају и опажају облике, величине, положај облика у природи
- на основу знања о бојама откривају и изводе нове боје
- сарађују (у пару, групи) и дискутују о радовима другова

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ је развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности, оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања и осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свога и других народа.

Задаци:

- неговање способности извођења музике повећањем песама по слуху и на основу нотног записа
- оспособљавање ученика да свирају на дечјим музичким инструментима
- оспособити ученике да изводе дечје, народне и уметничке игре
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање и препознавање музичких дела
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности
- оспособити ученике да импровизују мелодије на задати текст и упознају свуке разних инструмената
- упознавање традиционалне и уметничке музике свог и других народа
- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљивање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- развијање критичког мишљења;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

МУЗИЧКА КУЛТУРА - 36 часова

Наставни садржаји	Број часова	Активности у васпитно-образовном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Извођење музике певањем и свирањем	25	- слушање - певање - илустровање	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практич.вежбање	- неговање способности извођења музике (певање - свирање -извођење народних и уметничких игара
Слушање музике	8	- слушање - изражавање - закључивање - истраживање - уочавање	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практич.вежбање	- развијање критичког мишљења (исказивање осећања у музици која се изводи и слуша) - стицање навике слушања музике,подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука
Стварање музике	3	- изражавање - истраживање - креирање	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практич.вежбање	- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности -импровизују мелодију на задани текст

НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА НАСТАВНОГ ПРОГРАМА

- вежбе памћења
- вежбе моторике;
- осмишљавањем различитих активности развити музичке способности код ученика,
- вокално-инструментално извођење песам различитог карактера;
- мотивационо подстицање ученика (одељенска такмичења) на изражајно певање;
- одабир и презентовање различитих музичких дела прилагођених узрасту ученика;
- кроз музичке и едукативне игре објаснити елементе музичке писмености;
- повезати наставу музичке културе са другим предметима, али са музичким животом средине у којој ученици живе и раде (школа, град);
- организовање посета концертима

Настава музичке културе остварује се међусобним прожимањем следећих музичких активности:

- певање и свирање
- слушање музике
- активности у музичком стваралаштву

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОМ РАДУ

а) Активности наставника: планира, објашњава, упућује, подстиче, демонстрира

б) Активности ученика:

- усвајају основе музичке писмености
- слушају и анализирају музичко дело
- свирају на дечјим музичким инструментима
- упознају звук разних инструмената
- изводе народен и уметничке песме и игре
- проналазе и стварају мелодије на задати текст

**ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ**

Циљ је да се разноврсним и систематским моторичким активностима повезаним са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе развоју личности ученика, његовом усавршавању и примени моторичких умења и навика, у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задачи:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела
- стицање теоријских знања неопходних ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања
- усмерити развој основних моторичких способности, првенствено брзине и координације покрета
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине
- примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичење)
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања, дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- оспособљивање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневном животу и раду;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Оперативни задаци:

- усмерени развој основних способности, првенствено брзине и координације;
- усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања;
- примена стечених знања, умења и навика у сложеним условима;
- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем, групним поистовећивањем и сл.;
- естетско изражавање кретњом и доживљавање естетских вредности;
- усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - 108 часова

Наставни садржаји	Број часова	Активности у васпитно-образовном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Атлетика	26	<ul style="list-style-type: none"> - дискусија - ходање - трчање - вежбање - објашњавање - такмичење 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практич.вежбање 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује правилно од неправилног држања тела - развијање и усавршавање моторичких способности - изводи покрет у задатом смеру -вешто изводи форме једноставног кретања - слуша упутства и изводи покрет у задатом смеру
Вежбе на тлу и справама	35	<ul style="list-style-type: none"> - вежбање - анализирање - поређење 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практич.вежбање 	<ul style="list-style-type: none"> - вешто изводи задате вежбе са реквизитима - уочава своје моторичке способности и особине, сличности и разлике међу вршњацима

Ритмичке вежбе и народни плесови	29	- вежбање - анализирање - поређење - класификација	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практич.вежбање	- усклађује једноставне и задате покрете уз музику - правилно изводи основне кораке народних плесова - усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика
Основи спортских игара	14	- вежбање - анализирање - поређење - трчање - скакање	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практич.вежбање	- познаје правила тимских игара и придржава их се - стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад
Здравствено васпитање	4	- разговарају - закључују - цртају - играју се	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - практич.вежбање	- подстицање сазнања о себи, свом телу и сопственим способностима - формирају представу о здрављу и факторима који доприносе чувању здравља - усвајање знања о важности одржавања личне хигијене

НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА НАСТАВНОГ ПРОГРАМА

- вежбе обликовања (од општих ка самосталним вежбама);
- вежбе моторичких знања, умења и навика;
- елементарне игре спретности, брзине и издржљивости;
- вежбе снаге (трчање, скокови/ увис и удаљ, бацање)
- вежбе на тлу;
- такмичарске игре;
- слободне активности;
- примена теоријских знања о здрављу у оквиру предавања, спортских и едукативних игара;
- упућивање ученика на самостално вежбање;
- излети; настава у природи;
- кросеви:
- такмичења;
- програм се остварује на часовима редовне наставе, али и кроз ванчасовне и ваннаставне активности (излети, кросеви, шетље, настава у природи, такмичења у скучно);
- оперативни задаци се стварују кроз следеће етапе: одређивање радних задатака, утврђивање стања, средстава, метода за остваривање радних задатака, праћење и вредновање резултата рад;
- акценат се ставља на развој моторичких вредности
- теоријска знања о здрављу и хигијени су у служби развоја потребних навика које ће ученици примењивати у свакодневном животу и раду;
- наставно градиво по циклусима остварује се у континуитету за један временски период (нпр. Атлетика у јесењем периоду, вежбе на тлу и справама у зимском и тимске игре на пролеће);
- праћење и вредновање је сукцесивно, током целе школске године.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОМ РАДУ

а) Активности наставника: планира, осмишљава, демонстрира, објашњава, упућује, подстиче, коригује, води, координира, сарађује, игра се..

б) Активности ученика: посматрају, вежбају, понављају, истражују, сарађују, уважавају, негују, развијају, играју се...

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ:

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ је подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика пружање могућности ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања, да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компотентне, одговорне и креативна личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.

Задаци:

- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;
- подстицање развоја самопоуздања и личне одговорности;
- оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствене потребе и потребе других, и да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге;
- развијање свести о потреби уважавања различитости и особености (пол, узраст, изглед, понашање, порекло);
- оспособљавање ученика за ненасилно решавање сукоба;
- развијање појма пријатељства;
- оспособљавање ученика да разумеју неопходност правила која регулишу живот у заједници и да кроз договарање активно доприносе поштовању или мењању правила сагласно са потребама;
- помоћи ученицима да формирају позитивну слику о себи, да стекну самопоуздање, и да осете да кроз процес размене са другима могу да обогате своју личност и сазнање;
- оспособљавање ученика за ненасилно решавање сукоба;
- развијање и неговање еколошке свести;
- развијање моралног расуђивања и неговања основних људских вредности;
- оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Фонд часова: 36

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Подстицање групног рада, договарање о сарадњи са вршњацима и одраслима	2	- разговара - црта - закључује - илуструје - игра се	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима - активно учествовање у процесу васпитања - размена о заједничким очекивањима, потребама захтевима, тешкоћама везаним за остварење програма грађанског васпитања
Универзално важеће дечјих права	8	- разговара - црта - закључује - илуструје	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- подстицање ученика да одаберу вредности у оквирима дечјих и људских права, да их разматрају упоређују, да се придржавају

		- игра се		- помоћи деци да дођу до решења: кад је тешко да поштују правила -схватање међусобне повезаности права, дужности правила, закона
Заједно стварамо демократску атмосферу у нашем разреду,нашој школи	10	- разговара - илуструје - црта - игра се - закључује	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	-уочавање разлике у функционисању тима и групе - упознавање са неопходним обележјима тимског рада - стављање ученика у ситуацију да увиде предности тимског рада,начин функционисања у тиму значајност улоге и доприноса сваког члана тима
Живим демократију, демократска акција	11	- разговара - закључује - игра се - црта - илуструје	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	- упознавање и вођење ученика са и кроз демократске процедуре одлучивања,како би дошли до заједничког решења проблема за које се сви залажу - подстаћи ученике да креативно и дивергентно мисле о могућим начинима за постизање њихових циљева
Међузависност и развијање еколошке свести	3	- разговара - игра се - црта - закључује илуструје	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	-преузима одговорности за очување природних богатстава -планирање и предузимање малих корака у непосредном окружењу - анимирање вршњака и одраслих кроз тимски рад демократске процедуре, аргументовано излагање
Евалуација	2	- разговара - процењује - презентује	- фронтални - индивидуални - групни - рад у пару	-развијати способност процењивања и критичког мишљења о свом раду -упознати родитеље са резултатима оствареног програма

НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА НАСТАВНОГ ПРОГРАМА

- вербални (монологски и дијалогски); јасно артикулисање циља активности и договор о правилима којих се придржавају сви учесници;
  - метод демонстрације (приказивање, илустрације, цртежи); реализација интерактивних радионица;
  - метод драматизације; искуствено учење кроз игровни контекст;
  - учење путем открића; уобличавање и поимање личних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи; константно подстицање и одржавање интересовања и сазнајне мотивације ученика;
  - реализација интерактивних радионица;
  - јасно артикулисање циља активности и договор о правилима којих се придржавају сви учесници;
  - искуствено учење кроз игровни контекст;
  - уобличавање и поимање личних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи;
  - константно подстицање и одржавање интересовања и сазнајне мотивације ученика;
- Одлучујућу улогу у начину остваривања програма наставе грађанског васпитања има сарадња између учитеља и ученика. Учитељ се појављује као организатор размене међу децом, која ће бити подстицај за развој њиховог социјалног сазнања, самосвести, моралног и критичког мишљења.

Битне методичке одреднице образовно-васпитног рада су: искуствено учење, игровни контекст, метода партиципације и интеракције, метода рефлексije, истраживачке, симулационе, стваралачке и друге методе.

За квалитетну и подстицајну размену важно је јасно артикулисање циља активности, распоред седења (у круг), след активности.

Учитељ мора бити спреман да помогне ученицима да формирају позитивну слику о себи, да подстиче развој оних стилова понашања којима се штите људска права и јачају демократски и толерантни односи, да подрже ученике када им је тешко да се изразе или да слушају.

Пошто је учење по моделу важан облик социјалног учења, битно је да учитељ својим понашањем, начином рада и односом према ученицима демонстрира вредност које жели да његови ученици усвоје.

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Циљ и задаци: разумевање појава везаних за непосредну животну околину; препознавање негативних појава у човековом односу према животној средини; уочавање узрочно-последичних веза у животној средини; уочавање узрочно-последичних веза у животној средини извођењем једноставних огледа; васпитавање ученика да чува и уређује простор у коме живи и учи; развијање правилног става и критичког мишљења.

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Фонд часова:36

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Животна средина	6	<ul style="list-style-type: none"> - разговор - посете - уочавање и препознавање - запажање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - очување животне средине - Развијање свести о очувању окружења
Природне промене и појаве у животној средини	5	<ul style="list-style-type: none"> - праћење - уочавање - бележење - закључивање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - праћење и уочавање промена и појава у животној средини и њихов утицај на живи свет - уочавање и бележење последица промена и појава у животној средини
Загађивање животне средине	8	<ul style="list-style-type: none"> - експеримент - читање - илустровање - обиласци 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - упознавање примарних загађивача - уочавање начина загађивања - развијање свести о последицама загађивања
Заштита животне	17	<ul style="list-style-type: none"> - експеримент - читање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални 	<ul style="list-style-type: none"> - осмишљавање начина заштите животне

средине		<ul style="list-style-type: none"> - илустровање - обиласци - практична примена знања 	<ul style="list-style-type: none"> - групни - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> средине - развијање свести о значају заштите животне средине - уређење школског животног простора
---------	--	--	--	---

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА НАСТАВНОГ ПРОГРАМА

- вербални (монологски и дијалогски)
- метод демонстрације (приказивање, илустрације, цртежи)
- метод драматизације
- учење путем открића
- експериментални метод

Садржаји овог програма усмерени су на примену и практичну реализацију знања стечених у предходним разредима. Поред описивања, цртања, огледа, играња, реализација се врши и ван школског простора, у непосредном окужењу, школи у природи, излетима, рекреативној настави (посматрањем, праћењем, истраживањем, сакупљањем и организовањем разних акција). Учитељ самостално и у договору са ученицима креира време, место извођења и број часова за одређене програмске садржаје; примена и практична реализација стечених знања у претходном разреду; коришћење очигледних средстава и различитих извора знања, примена рачунара; искуствено учење ван школског простора, у ближем и даљем окружењу школе, на настави у природи и излетима; сазнајна мотивација ученика.

ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА

Циљ и задаци: развијање умења и вештина за коришћење материјала, прибора, алата и рачунара у игри и свакодневном животу; развијање креативности, логичког мишљења и способности комбиновања; упознавање и употреба једноставних програма за рачунарске игре и образовне програме; развијање конструкторских вештина и способности за тимски рад.

ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА

Фонд часова:36

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Цртамо и пишемо	12	<ul style="list-style-type: none"> - отварање програма - креирање цртежа и текста - формирање и чување и штампање рада 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтално - индивидуално - рад у пару - рад у групи - практич.рад 	<ul style="list-style-type: none"> - Развијање умења и вештина за коришћење једноставног програма за цртање и писање - Развијање сарадње - Развијање креативности при раду
Правимо одељенске новине	4	<ul style="list-style-type: none"> - креирање, уређивање, штампање радова 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтално - индивидуално - рад у пару - рад у групи - практич.рад 	<ul style="list-style-type: none"> - Развијање креативности и стваралачког рада - Развијање смисла за лепо и уредност
Креирамо, стварамо	10	<ul style="list-style-type: none"> - креирање - фотографисање - чување и 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтално - индивидуално - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - Оспособљавање ученика за правилан рад на скенеру и дигиталном апарату

		-штампање радова	- рад у групи - практич.рад	- Развијање креативних и конструктивних активности: писмо, честитка, позивница
Играмо се и снимамо	10	- конектовање - креирање - слање поште	- фронтално - индивидуално - рад у пару - рад у групи - практич.рад	- Развијање способности и коришћење електронске поште - Спретност и креативност при коришћењу једноставних програма - Развијање сарадње и узајамне помоћи

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА НАСТАВНОГ ПРОГРАМА

-вербални (монологски и дијалогски)
-метод демонстрације (приказивање, показивање, илустрације, цртежи)
-истраживачки метод
-учење путем открића
-примена и практична реализација стечених знања у претходним разредима; константно прожимање радно техничких и информатичких садржаја; осмишљене наставне ситуације у којима ученици реализују задатке и развијају радозналост; коришћење приручне литературе за наставника и ученике; коришћење рачунара; примена наученог о коришћењу рачунара у настави, организовање различитих свечаности; мотивација ученика да проналазе различите опције за решавање задатог или самостално осмишљеног задатка.

НАРОДНА ТРАДИЦИЈА

Фонд часова:36

Циљ овог изборног предмета је да ученике уведе у активности ревитализације традиције, кроз непосредно упознавање материјала и духовне традицијске културе свога народа: спречити убрзано одумирање важних елемената традицијске културе из праксе и код ученика стварати свест о себи самим и свом месту у свету сличних и различитих.

Задаци:

Усвајање елементарних знања о разлици између фолклорног и актуелног окружења, и то кроз:
-упознавање са основним фолклорним текстовима (бајке, легенде, приче,песме, пословице);
-упознавање са дечјим фолклором (игре и кратке текстуалне форме као што су загонетке, успаванке, разбрајалице итд.);
-усвајање елементарних знања о носећим наставним мотивима
-основних разлика између градског и сеоског начина живота,
-основних сезонских радова,
-основних обичајно-обредних радњи везаних за те радове,
-основних и општих празника,
-обичајно-обредних радњи везаних за те празнике,
-усвајање знања о разлици између фолклорног и актуелног,
-упознавање фолклорних текстова и дечјег фолклора,
-уочавање разлика између градског и сеоског живота,
-познавање основних празника сезонских послова и обичајно - обредних радњи везаних за њих,
-познавање традицијалних облика транспорта,
-познавање народних музичких инструмената и њихове улоге у традиционалној култури,
-упознавање са носиоцима народне традиције,
-схватање важности чувања и неговања народне традиције.

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно - васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Традиционални облици транспорта и транспортна средства	16	<ul style="list-style-type: none"> - посматрање - описивање - читање текстова - уочавање - бележење - груписање - прикупљање фотографија 	<ul style="list-style-type: none"> - припрема, ангажује се и упућује ученике на ангажовање у истраживачком раду - припрема, чита и анимира пригодним материјалима - подстиче на сталну размену информација - упознаје са развојем поштанског саобраћаја 	<ul style="list-style-type: none"> - индивидуални - групни - фронтални - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - стицање елементарних знања о традиционалним облицима транспорта и транспортних средстава и њиховом значају за живот људи на селу и у граду - продубљивање знања о занатима и објектима значајним за саобраћај
Народни музички инструменти	9	<ul style="list-style-type: none"> - посматрање - описивање - уочавање - слушање музике - груписање - цртање - прављење музичких инструмената - свирање 	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче интересовање и помаже при изради музичких инструмената - упућује на самосталан, практичан истраживачки рад - ствара амбијентални простор - осмишљава и организује часове и којима се истиче улога инструмената при обележавању обичаја - упућује и врши корелацију 	<ul style="list-style-type: none"> - индивидуални - групни - фронтални - рад у групи 	<ul style="list-style-type: none"> - продубљивање знања о празницима и занатима - упознавање различитих музичких инструмената и њихове улоге у традиционалној култури - стицање вештине прављења неких музичких инструмената
Носиоци народне традиције	11	<ul style="list-style-type: none"> - читање текста - обележавање - прикупљање информације - истраживање - посете 	<ul style="list-style-type: none"> - омогућује упознавање са науком, установама и друштвима која се баве очувањем и неговањем народне традиције - припрема и организује изложбу, приредбу - планира, организује и изводи излет, посете - прати интересовање и ангажовање - провера остварености циљева учења 	<ul style="list-style-type: none"> - индивидуални - групни - фронтални - рад у групи 	<ul style="list-style-type: none"> - упознавање са носиоцима народне традиције - упознавање наука које проучавају народну традицију - схватање важности чувања и неговања народне традиције

НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА НАСТАВНОГ ПРОГРАМА

Овај изборни предмет би требало схватити као интердисциплинарно средство за лакше савлађивање нових и непознатих чињеница и приступити методологији наставних предмета из области уметности.

Ученици само на појмовном нивоу треба да упознају науке, установе и друштва која се баве очувањем и неговањем народне тариције.

Пожељно је да ученици израде неке музичке инструменте и покушају да свирају на њима; организовањем изложби и приредби како би показали стечена знања, умења и вештине. Излет ће се извести у временском периоду мај-јун, у одељењима која се нису определила за Наставу у природи

ПЛАН И ПРОГРАМ ОРГАНИЗАЦИЈЕ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

ЦИЉ:

Циљ организовања наставе у природи јесте остваривање одговарајућих садржаја наставних и ваннаставних активности из Школскиг програма, у климатски погодном месту; повезивање теоријског са практичним, путем непосредног посматрања у природи, уочавања и закључивања; утицање на побољшање здравља ученика и на укупни физички, психо-социо-емотивни развој личности; развијање еколошке свести и подстиче на лични и колективни ангажман.

ЗАДАЦИ:

- Побољшање здравља, физичких способности, здравствених и хигијенских навика код ученика;
- Осамостаљивање ученика у реализацији различитих активности;
- Проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава у природи ;
- Упознавање објеката и феномена у природи и уочавање узрочно- последничних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- Упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- Развијање позитивног односа према : националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота;
- Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика;
- Подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја;
- Повезивање теоретских знања са практичним активностима у амбијенталном окружењу;
- Социјализација ученика и стицање искуства у колективном животу

У зависности од слободних термина у одмаралишту, Настава у природи ће се реализовати у јесењем временском периоду.

Структура делатности образовно-васпитног процеса наставе у природи :

1. Настава:

- обавезна
- изборна

2. Ваннаставне активности:

- Посете (културно-сазнајног карактера)
- Рекреативно-забавне активности

Начин извођења предвиђених садржаја усклађен је са Школским програмом од првог до четвртог разреда:

1.Настава ће се одвијати у амбијенталним условима, кроз посете (културно-сазнајног карактера) и рекреативно забавне активности:

- Примена стечених знања кроз разне форме активног учења;
- Стицање знања кроз посматрање, уочавање, откривање, упоређивање, истраживање;
- Подстицање самосталног језичког уобличавања прикупљених података и њихово презентовање;
- Стицање знања на принципу очигледности, систематичности, поступности, практичности.

Начин извођења предвиђених садржаја усклађен је са Школским програмом за четврти разред:

1.Настава ће се одвијати по распореду часова прилагођеним условима рада наставе у природи. У току боравка у Аранђеловцу одређени наставни садржаји биће реализовани у оквиру друштвено-корисног рада рада, у току излета и посета, за време спортских и културно-забавних активности.

-Примена стечених знања кроз разне форме активног и амбијенталног учења;

- Стицање знања кроз посматрање , уочавање, откривање, упоређивање, истраживање;
- Подстицање самосталног језичког уобличавања прикупљених података и њихово презентовање;
- Стицање знања на принципу очигледности, систематичности, поступности, практичности.

2.Излети, посете и шетње биће организовани свакодневно уз договор са стручним сарадником одмаралишта и на њима ће се реализовати различити задаци.Планирано је да се упозна и посети :

- објекат и његова ближа околина (бањско – парковски простор);
- посета буковичкој цркви;
- пешачење до врха Букуље или цркве св.Архангела;
- излет до Рисовачке пећине ;
- посета фабрици минералне воде „Књаз Милош”
- обилазак градског музеја;
- излет до Тополе и Опленца;
- излет до Орашца.

Напомена (планирани излети зависе од временски услова)

Друштвене идруге активности биће организоване сваке вечери, а у оквиру њих организоваће се : квизови знања, надметања у рецитовању, плесу, песми, шали, имитацијама, маскенбал,...

Спортске активности ће се свакодневно организовати и почињаће јутарњом гимнастиком, настављаће се различитим теренским и спортским играма : штафетне игре, такмичарске игре лоптом, турнир у фудбалу, између две и четири ватре, надвлачење конопца.

НАЧИН ИЗВОЂЕЊА ИЗЛЕТА (услучају недовољног броја изјашњених ученика за реализацију наставе у природи, могуће је реализовати излет у Сирогојно)

ЦИЉ:

Циљ организовања излета јесте остваривање одговарајућих садржаја наставних и ваннаставних активности из Школског програма; упознавање са културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима; упознавање са животом људи са ових простора; упознавање са структуром традиционалне куће и животом у њој, као и са појавама и односима у природној и друштвеној средини повезивање теоријског са практичним, уочавање неких облика рељефа; утицање на укупни физички, психо-социо-емотивни развој личности; развијање еколошке свести и подстицање на лични и колективни ангажман.

ЗАДАЦИ:

- Познавање различитих облика становања;
- Упознавање са структуром традиционалне куће и животом у њој;
- Уочавање неких облика рељефа (брдо, планина, висораван, река);
- Непосредно стицање знања о коришћењу материјала при стварању ликовно-визуелног рада;
- Проучавање објеката и културно – историјских споменика ;
- Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика;
- Развијање позитивног односа према културним и естетским вредностима;
- Обилазак станишта биљака и животиња;
- Подстицање испољавање позитивних емоционалних доживљаја;
- Побољшање здравља, физичких способности, здравствених и хигијенских навика код ученика;
- Проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава у природи ;
- Упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- Развијање поштовања према националним, културним и естетским вредностима;
- Повезивање теоретских знања са практичним активностима у амбијенталном окружењу;
- Социјализација ученика и стицање искуства.

ДРУШТВЕНЕ, ТЕХНИЧКЕ, ХУМАНИТАРНЕ, СПОРТСКЕ И КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ:

36 часова

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
<p><u>Друштвене активности</u> Радионице „Школа без насиља“ Активности поводом обележавања: Дан планете Земље, Дан воде, Дан борбе против пушења, Дан заштите животне средине</p>	5	- израда паноа - посете - изложбе	- фронтално - индивидуално - рад у групи	-Сарадња са локалном заједницом -Развијање свести о здравом начину живота -Поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба
<p><u>Техничке активности</u> - Уређење школског простора - Израда честитки поводом значајних датума</p>	6	- чишћење -купљење папирића -сечење, лепљење, цртање, сликање	- фронтално - индивидуално - рад у групи	-Развијање креативности, стваралачког рада, уредности, прецизности, изграђивање личних критичких ставова према загађењу животне средине
<p><u>Хуманитарне активности</u> - Акције поводом Дечје Недеље - Јесењи крос - Сарадња са Црвеним крстом - Помоћ болесном другу - Помоћ старим особама</p>	5	- прикупљање новца,школског прибора, играчака... - припреме за крос - посете	- фронтално - индивидуално - рад у групи	- Развијање хуманог односа -Поштовање разлика и разумевање туђих потреба - Развијање такмичарског духа
<p><u>Спортске активности</u> Организовање спортских такмичења - одељенска - међуодељенска - међушколска</p>	10	- игра -различити облици кретног изражавања	- фронтално - индивидуално - рад у групи	- Развијање такмичарског духа - Развијање моторике спретности, физичких способности
<p><u>Културне активности</u> Посете: - позоришту - музеју - учествовање у активностима поводом школских празника</p>	10	-посете културним установама - јавни наступи -припрема за такмичење рецитатора	- фронтално - индивидуално - рад у групи	- Развијање опште културе -Развијање и подстицање стваралачке активности -Развијање оригиналности, маште, смисла за лепо

**ОРИЈЕНТАЦИОНИ ГОДИШЊИ ПЛАН НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА
СРПСКИ ЈЕЗИК IV РАЗРЕД
школска 2014/2015. година**

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА						
Бр. наст. теме	Наставна тема	Број часова				Укупно час.по теми
		обрада	утврђивања	систематиз.	провере	
1.	ГОВОРНА КУЛТУРА	1	17	1	-	19
2.	ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ	19	11	-	-	30
3.	ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ	4	13	7	6	30
4.	ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА	19	14	2	6	41
5.	КЊИЖЕВНОСТ	32	27	1	-	60
Укупно	5 тема	75	82	11	12	180

Недељни фонд часова: 5 часова

ЦИЉ И ЗАДАЦИ НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

ЦИЉ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се правилно усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришнам, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

ЗАДАЦИ:

- 1.развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и развија;
- 2.оспособљавање ученика за доживљавање уметничког текста, продубљивање доживљаја и развијање способности исказивања доживљаја уметничког текста.
- 3.развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- 4.основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- 5.развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- 6.оспособљавање ученика да препознају одређене књижевнотеоријске и функционалне појмове и откривају њихова значења;
- 7.да ученик језик схвати као језички систем и да ниједна језичка појава не сме бити изолована, ван одређеног контекста, већ једноставно у сарадњи са одређеним системом и његовим структурама,
- 8.развијање језичке свести и језичког мишљења и усвајање одређених језичких и правописних норми,
- 9.упознавање са савременим књижевним језиком и развијање говора и говорне културе,
- 10.свесно овладавање богатством матерњег језика.

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

	ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
1. ГОВОРНА КУЛТУРА	1СЈ.0.1.5. 1СЈ.0.1.6. 1СЈ.0.1.7. 1СЈ.0.1.8.		

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ	1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.7. 1CJ.1.2.8.	1CJ.2.2.4. 1CJ.2.2.6. 1CJ.2.2.7. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.2.9. 1CJ.2.2.10.	1CJ. 3.2.2. 1CJ. 3.2.4. 1CJ. 3.2.5. 1CJ. 3.2.6. 1CJ. 3.2.7.
3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ	1CJ. 1.3.5. 1CJ. 1.3.6. 1CJ. 1.3.7. 1CJ. 1.3.8. 1CJ. 1.3.9. 1CJ. 1.3.10.	1CJ. 2.3.2. 1CJ. 2.3.3. 1CJ. 2.3.4. 1CJ. 2.3.7. 1CJ. 2.3.8. 1CJ. 2.3.9. 1CJ. 2.3.10.	1CJ. 3.3.1. 1CJ. 3.3.2. 1CJ. 3.3.5. 1CJ. 3.3.6.
4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИ ЈА * граматика * лексикологија	1CJ. 1.4.1. 1CJ. 1.4.2. 1CJ. 1.4.3. 1CJ. 1.4.4. 1CJ. 1.4.5.	1CJ. 2.4.1. 1CJ. 2.4.2. 1CJ. 2.4.7. 1CJ. 2.4.9.	1CJ. 3.4.1. 1CJ. 3.4.3. 1CJ. 3.4.5.
5. КЊИЖЕВНОСТ	1CJ.1.5.1 1CJ.1.5.3.	1CJ.2.5.1. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6. 1CJ.2.5.7.	1CJ. 3.5.2. 1CJ. 3.5.3.

ОСНОВНИ НИВО

1. ГОВОРНА КУЛТУРА

1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације

1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање

1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју

1CJ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)

1CJ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)

1CJ.1.2.5. одређује основну тему текста

1CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста

1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста

1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

1СЈ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре

1СЈ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме

1СЈ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)

1СЈ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава

1СЈ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.)

1СЈ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије)

4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

1СЈ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)

1СЈ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур)

1СЈ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)

У подобласти **ЛЕКСИКОЛОГИЈА** ученик/ученица:

1СЈ.1.4.4. препознаје антонимију

1СЈ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.)

5. КЊИЖЕВНОСТ

1СЈ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме

1СЈ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту

СРЕДЊИ НИВО

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

1СЈ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/делаљ који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму)

1СЈ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту

1СЈ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)

1СЈ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова

1СЈ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни

1СЈ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

1СЈ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/ -чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, њ, ц; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању

1СЈ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)

1СЈ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима

1СЈ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст

1СЈ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. да избегне понављање)

1СЈ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке)

1СЈ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење)

4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

1СЈ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)

1СЈ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве)

1СЈ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику

У подобласти **ЛЕКСИКОЛОГИЈА**

1СЈ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава

5. КЊИЖЕВНОСТ

1СЈ.2.5.1. разликује лирску од епске песме

1СЈ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту)

1СЈ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога

1СЈ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту

НАПРЕДНИ НИВО

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

1СЈ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)

1СЈ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст

1СЈ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм)

1СЈ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.)

1СЈ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

1СЈ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене

1СЈ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса

1СЈ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)

1СЈ.3.3.6. издваја пасусе

4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

1СЈ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе)

1СЈ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин

У подобласти **ЛЕКСИКОЛОГИЈА**:

1СЈ.3.4.5. употребљава речи у основном и пренесеном/фигуративном значењу

5. КЊИЖЕВНОСТ

1СЈ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту

1СЈ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст

НАСТАВНЕ ТЕМЕ (ПРЕМА ОПШТИМ СТАНДАРДИМА ПОСТИГЊУЋА):

1. ГОВОРНА КУЛТУРА

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

5. КЊИЖЕВНОСТ

1.	1.	Доживљај са летњег распуста	утврђивање
5.	2.	„Друг другу“ Д. Лукић	обрада
4.	3.	Иницијални тест	провера

5.	4.	„Виолина“ М. Демак	обрада
2.	5.	„Виолина“ М. Демак	утврђивање
2.	6.	Заједничке и властите именице	утврђивање
2.	7.	„Ко да то буде“ С. Раичковић	обрада
2.	8.	„Ко да то буде“ С. Раичковић	утврђивање
5.	9.	„Босоноги и небо“ Б. Црнчевић	обрада
5.	10.	„Босоноги и небо“ Б. Црнчевић	утврђивање
4.	11.	Збирне именице	обрада
5.	12.	„Јесен“ В. Илић	обрада
2.	13.	"Јесенски дани" С. Феменић	обрада
1.	14.	Доживео сам у природи	утврђивање
2.	15.	„Плави зец“ Д. Радовић	обрада
4.	16.	Градивне именице	обрада
5.	17.	„Пепељуга“, народна бајка	обрада
5.	18.	„Пепељуга“, народна бајка	утврђивање
5.	19.	Домаћа лектира-М.Данојлић	обрада
5.	20.	Домаћа лектира-М.Данојлић	утврђивање
4.	21.	Именице	провера
2.	22.	„Позно јесење јутро“ И. Секулић	обрада
2.	23.	„Позно јесење јутро“ И. Секулић	утврђивање
4.	24.	Личне заменице	обрада
2.	25.	„Мјесец и његова бака“ Б. Ћопић	обрада
1.	26.	Мој незаборавни доживљај	утврђивање
3.	27.	Доживљај који ћу памтити	утврђивање
3.	28.	Први школски писани задатак	провера
4.	29.	Заменице као субјекат у реченици	обрада
1.	30.	Анализа првог школског писаног задатка	утврђивање
3.	31.	Исправка првог школског писаног задатка	систематиз.
2.	32.	„Прича о дечаку и месецу“ Б.Радичевић	обрада
4.	33.	Употреба заменице ВИ из почасти	обрада
5.	34.	Препоручио бих другу да прочита	утврђивање
1.	35.	Октобарске боје у мом крају	утврђивање
2.	36.	„Пауково дело“ Д. Максимовић	обрада
4.	37.	Личне заме које замењују предмете и појаве	утврђивање
5.	38.	„Трнова Ружица“ Браћа Грим	обрада
2.	39.	„Трнова Ружица“ Браћа Грим	утврђивање
5.	40.	"Прича о пастиру из Тршића" М.Поповић,... О Вуку Караџићу	обрада
5.	41.	„Чик да погодите због чега су се посвађала два златна брата“ Д. Ерић	обрада
2.	42.	„Чик да погодите ...“ Д. Ерић	утврђивање
4.	43.	Именице и заменице	провера
5.	44.	„Јетрвица адамско колено“нар. песма	обрада
5.	45.	„Јетрвица адамско колено“нар. песма	утврђивање
5.	46.	Народне лирске обичајне песме (по избору)	обрада
4.	47.	Речи нар. говора и страног порекла	утврђивање
2.	48.	„Кроз васиону и векове“ М. Миланковић	обрада
4.	49.	Придеви	обрада
4.	50.	Описни и присвојни придеви	утврђивање
5.	51.	„Бескрајна прича“ М. Енде	обрада

5.	52.	„Бескрајна прича“ М. Енде	утврђивање
5.	53.	„Подела улога“ Г. Тартаља	обрада
5.	54.	„Подела улога“ Г. Тартаља	утврђивање
4.	55.	Градивни придеви	обрада
4.	56.	Род и број придева	утврђивање
2.	57.	„Позна јесен“ И. Андрић	обрада
2.	58.	„Позна јесен“ И. Андрић	утврђивање
4.	59.	Атрибут - именски додатак	обрада
1.	60.	Пејзаж позне јесени - атрибути	утврђивање
3.	61.	Присвојни придеви и писање гласа Ј	утврђивање
4.	62.	Именице, заменице, придеви...	провера
5.	63.	„Стари Вујадин“, народна песма	обрада
2.	64.	„Стари Вујадин“, народна песма	утврђивање
5.	65.	„Алиса у земљи чуда“ Л. Керол	обрада
5.	66.	„Алиса у земљи чуда“ Л. Керол	утврђивање
3.	67.	Управни говор	утврђивање
4.	68.	Глаголи - прилошке одредбе	обрада
4.	69.	Време вршења радње - презент, перфекат и футур	обрада
5.	70.	Шта све знамо о бајкама?	утврђивање
5.	71.	„Међед, свиња и лисица“, нар. прип.	обрада
4.	72.	Лице и број глагола	утврђивање
4.	73.	Објекат у реченици	обрада
4.	74.	Глаг.скуп течи - служ.објекта у реч.	објекат
3.	75.	Припрема за други школски писани задатак	утврђивање
3.	76.	Други школски писани задатак	провера
5.	77.	„Пепељуга“ А. Поповић	обрада
5.	78.	„Пепељуга“ А. Поповић	утврђивање
1.	79.	Анализа другог школског писаног задатка	утврђивање
3.	80.	Исправка другог школског писаног задатка	систематиз.
4.	81.	Именице, заменице, глаголи	провера
4.	82.	Управни и неуправни говор	утврђивање
3.	83.	Писање честитке	утврђивање
1.	84.	Новогодишње жеље деци света...	утврђивање
2.	85.	„Зимски цртеж“ В. Ковачић	обрада
5.	86.	„Задужбине“, народна прича	обрада
5.	87.	„Задужбине“, народна прича	утврђивање
5.	88.	Избор из усмене књижевности	обрада
2.	89.	Избор из усмене књижевности	утврђивање
3.	90.	Писање бројева	обрада
3.	91.	Основни и редни бројеви	утврђивање
4.	92.	Род и број именица	утврђивање
3.	93.	Састављање приче на основу датих речи	утврђивање
5.	94.	Свети Сава у причи и песми	обрада
2.	95.	Свети Сава у причи и песми	утврђивање
4.	96.	Читајмо изражајно-вежбање	утврђивање
5.	97.	„Бела грива“ Р. Гијо	обрада
5.	98.	„Бела грива“ Р. Гијо	утврђивање
2.	99.	Прелиставамо дечју штампу	утврђивање

5.	100.	„Аждаја своме чеду тепа“ Љ.Ршумовић	обрада
5.	101.	„Аждаја своме чеду тепа“ Љ.Ршумовић	утврђивање
4.	102.	Именице, род и број; Бројеви	систематиз.
1.	103.	Зимски пејзаж	утврђивање
3.	104.	Сликамо речима - атрибут у реченици	утврђивање
4.	105.	Ред чланова реченице	обрада
5.	106.	„Ружно паче“ Андерсен	обрада
5.	107.	„Ружно паче“ Андерсен	утврђивање
3.	108.	Употреба великог слова	систематиз.
5.	109.	Учимо на примерима песника	обрада
5.	110.	Учимо на примерима песника	утврђивање
3.	111.	Употреба наводника и заграда	утврђивање
2.	112.	„Поука из пријатељства“ М.Пљацковскиј	обрада
1.	113.	Говорна вежба- Мој најбољи пријатељ	утврђивање
3.	114.	Моја мама	утврђивање
2.	115.	„Луцкаста песма“ – Ф. Г. Лорка	обрада
5.	116.	„У Идвору после једанаест година“ М.Пупин	обрада
5.	117.	"Марк Твен и Никола Тесла" В.Поповић	обрада
5.	118.	"Марк Твен и Никола Тесла" В.Поповић	утврђивање
3.	119.	Припрема за трећи школски писани задатак	утврђивање
3.	120.	Трећи школски писани задатак	провера
2.	121.	„Трешња у цвету“ М. Данојлић	обрада
4.	122.	Променљиве речи	обрада
5.	123.	„Мали принц“, Егзипери	обрада
5.	124.	„Мали принц“, Егзипери	утврђивање
4.	125.	Непроменљиве речи	обрада
1.	126.	Анализа трећег школског писаног задатка	утврђивање
3.	127.	Исправка трећег школског писаног задатка	систематиз.
2.	128.	Читајмо изражајно-вежбање	утврђивање
1.	129.	Моја неостварена жеља	утврђивање
3.	130.	Поштујемо правописна правила	утврђивање
4.	131.	Богаћење речника	утврђивање
3.	132.	Именице, глаголи, придеви	утврђивање
4.	133.	Променљиве и непроменљиве речи	провера
1.	134.	Шалама никад краја	обрада
1.	135.	Како сам надмудрио...	утврђивање
3.	136.	Реченице	утврђивање
2.	137.	„Златно јагње“ С. Велмар-Јанковић	обрада
2.	138.	„Златно јагње“ С. Велмар-Јанковић	утврђивање
4.	139.	Врста речи	провера
5.	140.	„Јеленче“, народна песма	обрада
5.	141.	„Јеленче“, народна песма	утврђивање
5.	142.	„Прва љубав“ Б.Нушић	обрада
5.	143.	„Прва љубав“ Б.Нушић	утврђивање
4.	144.	Скраћенице	обрада
3.	145.	Правопис	провера
5.	146.	"Олданини вртови" Г.Олујић	обрада
5.	147.	Бајке-Г.Олујић (лектира)	утврђивање

2.	148.	Служба речи у реченици	утврђивање
5.	149.	„Јуначка песма“ М. Антић	обрада
4.	150.	Глаголски и именски предикат	обрада
5.	151.	„Јасенов лист“ Г. Олујић	обрада
5.	152.	Прочитали смо бајке	утврђивање
4.	153.	Субјекат у реченици	утврђивање
5.	154.	„Мрав добра срца“ Б. Црнчевић	обрада
1.	155.	СТИГАО ЈЕ МАЈ У МОЈ КРАЈ	утврђивање
3.	156.	Пролеће у мају	систематиз.
4.	157.	Глаголски скуп речи и служба објекта, Именски скуп речи и атрибут	утврђивање
1.	158.	Припрема за четврти школски писани задатак	утврђивање
3.	159.	Четврти школски писани задатак	провера
4.	160.	Наглашавање речи у реченици	обрада
2.	161.	„Град“ Ј. Веселиновић	обрада
3.	162.	Анализа четвртог школског писаног задатка	утврђивање
3.	163.	Исправка четвртог школског писаног задатка	систематиз.
3.	164.	Управни говор – диктат	утврђивање
5.	165.	„Циганин хвали свога коња“ Ј.Ј.Змај	обрада
4.	166.	Глаголски и именски предикат	утврђивање
1.	167.	Поновимо све о бајкама	утврђивање
4.	168.	Скупови речи у реченици	утврђивање
3.	169.	Управни говор, објекат, атрибут	систематизација
4.	170.	Текст - Ружно паче, Х. К. Андерсен	утврђивање
5.	171.	„Наджњева се момак и девојка“, нар. песма	обрада
5.	172.	„Свитац пшеничар и воденичар“ - Д. Ерић	обрада
1.	173.	Изговор и писање гласова ч, њ и х	утврђивање
5.	174.	„Стефаново дрво“ С.Велмар-Јанковић	обрада
5.	175.	„Стефаново дрво“ С.Велмар-Јанковић	утврђивање
4.	176.	Граматика и правопис	провера
5.	177.	Лик из књижевног дела-гов.вежба	утврђивање
4.	178.	Језик и граматика-понављање	утврђивање
1.	179.	Час у природи	систематиз.
5.	180.	Уз књигу ћу провести распуст	систематиз.

Праћење остварености стандарда:

ОКТОБАР	4. недеља	провера остварености стандарда
ДЕЦЕМБАР	4. недеља	провера остварености стандарда
МАРТ	2. недеља	провера остварености стандарда
ЈУН	1. недеља	провера остварености стандарда

**ОРИЈЕНТАЦИОНИ ГОДИШЊИ ПЛАН НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА
МАТЕМАТИКА IV РАЗРЕД
школска 2014/2015. година**

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Бр.наст. теме	Наставна тема	Број часова				Укупночасова По теми
		обрада	утврђ.	систем.	провере	
1.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА	45	67	14	10	136

2.	ГЕОМЕТРИЈА	16	14	1	1	32
3.	РАЗЛОМЦИ	3	2	2	-	7
4.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	1	2	1	1	5
Укупно	4 теме	65	85	18	12	180

Недељни фонд часова: 5 часова

ЦИЉ НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

ЗАДАЦИ НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ јесу:

1. да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
2. да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
3. да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
4. да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
5. да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања;
6. да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
7. да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самосталан рад;
8. да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
9. да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасноћу и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
10. да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
11. да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
12. да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
13. да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама.

	ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА	1МА. 1.1.1. 1МА. 1.1.4. 1МА. 1.1.5.	1МА. 2.1.4. 1МА. 2.1.5.	1МА. 3.1.1. 1МА. 3.1.4. 1МА. 3.1.5.
2. ГЕОМЕТРИЈА	1МА.1.2.3. 1МА.1.2.4.	1МА.2.2.3. 1МА.2.2.5. 1МА.2.2.6.	1МА. 3.2.4. 1МА. 3.2.5.
3. РАЗЛОМЦИ	1МА.1.3.2.	1МА.2.3.2.	1МА. 3.3.2.
4. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	1МА. 1.4.2.	1МА. 2.4.3.	1МА. 3.4.2.

	1MA.1.4.4	1MA. 2.4.5.	
--	-----------	-------------	--

ОСНОВНИ НИВО

1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

1MA.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упоређи бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој

1MA.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом

1MA.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде

2. ГЕОМЕТРИЈА

1MA.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица

1MA.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица

3. РАЗЛОМЦИ

1MA.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине

4. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

1MA.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml)

1MA.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме

СРЕДЊИ НИВО

1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

1MA.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције

1MA.2.1.5. уме да решава једначине

2. ГЕОМЕТРИЈА

1MA.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе

1MA.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама

1MA.2.2.6. препознаје мрежу коцке и квадрата и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати у истим мерним јединицама

3. РАЗЛОМЦИ

1MA.2.3.2. уме да израчуна n -ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $\frac{1}{n}$ ($n \leq 10$)

4. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

1MA.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање

1MA.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке

НАПРЕДНИ НИВО

1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

1MA.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака

1MA.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми

1MA.3.1.5. уме да одреди решења неједначине са једном операцијом

2. ГЕОМЕТРИЈА

1MA.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама

1MA.3.2.5. уме да израчуна запремину коцке и квадрата када су подаци дати у истим мерним јединицама

3. РАЗЛОМЦИ

1MA.3.3.2. зна да израчуна део $\frac{a}{b}$ ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине и користи то у задацима

4. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

1MA.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности

НАСТАВНЕ ТЕМЕ (ПРЕМА ОПШТИМ СТАНДАРДИМА ПОСТИГНУЋА):**1.ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА****2.ГЕОМЕТРИЈА****3.РАЗЛОМЦИ****4.МЕРЊЕ И МЕРЕ**

1.	1.	Бројеви до 1000	утврђивање
1.	2.	Сабирање и одузимање до 1000	утврђивање
1.	3.	Множење и дељење 1000	утврђивање
1.	4.	Научили смо у трећем разреду	систематиз.
1.	5.	Иницијални тест	провера
1.	6.	Декадне јединице до милион	обрада
1.	7.	Писање и читање бројева до милион	обрада
1.	8.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	9.	Бројеви у облику збира производа	обрада
1.	10.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	11.	Месна вредност цифре	обрада
1.	12.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	13.	Декадне јединице веће од милион	обрада
1.	14.	Читање и писање бројева већих од милион	утврђивање
1.	15.	Читање и писање бр. већих од милион	утврђивање
1.	16.	Читање и писање бр. већих од милион	утврђивање
1.	17.	Уређеност скупа природних бројева	обрада
1.	18.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	19.	Бројевна полуправа	обрада
1.	20.	Бројеви до милион	провера
1.	21.	Писање и читање бројева до милион	утврђивање
1.	22.	Сабирање и одузимање	утврђивање
1.	23.	Веза сабирања и одузимања	Обнављање
1.	24.	Сабирање и одузимање	утврђивање
1.	25.	Изводљив. сабирања и одузимања у скупу N	обрада
1.	26.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	27.	Сабирање природних бројева	обрада
1.	28.	Сабирање природних бројева	утврђивање
1.	29.	Писмено одузимање бројева до милион	обрада
1.	30.	Одузимање природних бројева	утврђивање
1.	31.	Сабирање и одузимање	утврђивање
1.	32.	Сабирање и одузимање	провера
1.	33.	Писмено сабирање	обрада
1.	34.	Писмено сабирање	утврђивање
1.	35.	Писмено одузимање	обрада
1.	36.	Писмено сабирање и одузимање	утврђивање
1.	37.	Писмено сабирање и одузимање	утврђивање
1.	38.	Писмено сабирање и одузимање бројева	утврђивање
	39.	Први писмени задатак	провера
	40.	Исправак првог писменог задатка	утврђивање
1.	41.	Замена места сабирака	обрада
1.	42.	Замена места сабирака	утврђивање

1.	43.	Здруживање сабирака	обрада
1.	44.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	45.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	46.	Бројеви 0 и 1 код сабирања и одузимања	обрада
1.	47.	Зависност збира од промене сабирака	обрада
1.	48.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	49.	Сталност збира	обрада
1.	50.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	51.	Задаци за вежбање	систематиз.
1.	52.	Проверимо сабирање и одузимање	провера
1.	53.	Зависност разлике	обрада
1.	54.	Зависност разлике	утврђивање
1.	55.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	56.	Сталност разлике	обрада
1.	57.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	58.	Задаци за вежбање	систематизација
1.	59.	Зависност збира и разлике	провера
1.	60.	Једначине са сабирањем и одузимањем	обрада
1.	61.	Једначине са сабирањем и одузимањем	утврђивање
1.	62.	Једначине са сабирањем и одузимањем	утврђивање
1.	63.	Једначине са сабирањем и одузимањем	утврђивање
1.	64.	Неједначине са сабирањем	обрада
1.	65.	Неједначине са одузимањем	утврђивање
1.	66.	Решавање једначина и неједначина	утврђивање
1.	67.	Неједначине са сабирањем и одузимањем	систематизација
1.	68.	Једначине и неједначине	провера
1.	69.	Множење и дељење	обрада
1.	70.	Изводљивост множења и дељења у скупу N	обрада
1.	71.	Бројеви 0 и 1 код множења и дељења	обрада
1.	72.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	73.	Множење декадном јединицом	обрада
1.	74.	Множење декадном јединицом	утврђивање
1.	75.	Дељење декадном јединицом	обрада
1.	76.	Дељење декадном јединицом	утврђивање
1.	77.	Задаци за вежбање	утврђивање
1.	78.	Множење и дељење декадном јединицом	систематизација
	79.	Други писмени задатак	провера
	80.	Исправак писменог задатка	утврђивање
1.	81.	Покажимо своје знање	утврђивање
1.	82.	Покажимо своје знање	утврђивање
1.	83.	Покажимо своје знање	вежбање
1.	84.	Покажимо своје знање	вежбање
1.	85.	Покажимо своје знање	систематизација
1.	86.	Множење и дељење декадном јединицом	утврђивање
1.	87.	Писмено множење	обрада
1.	88.	Задаци за вежбање писменог множења	утврђивање
1.	89.	Писмено дељење	обрада
1.	90.	Писмено дељење	утврђивање

1.	91.	Множење вишец. броја двоцифр. бројем	обрада
1.	92.	Задаци за вежбање множења	утврђивање
1.	93.	Писмено дељење двоцифреним бројем	обрада
1.	94.	Писмено дељење двоцифреним бројем	утврђивање
1.	95.	Множење вишецифрених бројева	обрада
1.	96.	Множење вишецифрених бројева	утврђивање
1.	97.	Писмено дељење вишецифреним бројем	обрада
1.	98.	Писмено множење и дељење	утврђивање
1.	99.	Писмено множење и дељење	систематизација
1.	100.	Множење и дељење	провера
1.	101.	Неке олакшице у множењу и дељењу	обрада
1.	102.	Вежбамо множење и дељење	утврђивање
1.	103.	Замена места чинилаца	обрада
1.	104.	Здруживање чинилаца	обрада
1.	105.	Својства множења	утврђивање
1.	106.	Множење збира и разлике	обрада
1.	107.	Дељење збира и разлике	обрада
1.	108.	Множење и дељење збира и разлике	утврђивање
1.	109.	Множење и дељење збира и разлике	систематизација
1.	110.	Једначине са множењем и дељењем	обрада
1.	111.	Једначине са множењем и дељењем	утврђивање
1.	112.	Једначине са множењем и дељењем	утврђивање
1.	113.	Једначине са множењем и дељењем	утврђивање
1.	114.	Једначине	утврђивање
1.	115.	Неједначине са множењем	обрада
1.	116.	Неједначине са множењем	утврђивање
1.	117.	Неједначине са множењем	утврђивање
1.	118.	Неједначине са множењем	утврђивање
1.	119.	Неједначине	утврђивање
1.	120.	Једначине и неједначина	вежбање
1.	121.	Једначине и неједначине	систематизација
1.	122.	Припрема за писмени задатак	систематизација
	123.	Трећи писмени задатак	провера
	124.	Исправка писменог задатака	утврђивање
2.	125.	Упоредивање површи	обрада
4.	126.	Упоредивање површи	утврђивање
4.	127.	Површина	обрада
4.	128.	Површина	утврђивање
4.	129.	Јединице мере за површину	обрада
4.	130.	Површина и мере за површину	утврђивање
2.	131.	Мере за површину	утврђивање
2.	132.	Задаци са мерама за површину	утврђивање
2.	133.	Мере за површину	провера
2.	134.	Обим правоугаоника и квадрата	утврђивање
2.	135.	Површина правоугаоника	обрада
2.	136.	Површина правоугаоника	утврђивање
2.	137.	Површина квадрата	обрада
2.	138.	Површина правоугаоника и квадрата	утврђивање

2.	139.	Површина правоугаоника и квадрата	утврђивање
2.	140.	Геометријска тела	обрада
2.	141.	Коцка	обрада
2.	142.	Мрежа коцке	обрада
2.	143.	Површина коцке	обрада
2.	144.	Површина коцке	утврђивање
2.	145.	Површина коцке	утврђивање
2.	146.	Квадар	обрада
2.	147.	Мрежа и модел квадра	обрада
2.	148.	Површина квадра	обрада
2.	149.	Површина квадра и коцке	утврђивање
2.	150.	Површина квадра и коцке	утврђивање
2.	151.	Површина	провера
3.	152.	Разломци	обрада
3.	153.	Писање и читање разломака	обрада
3.	154.	Писање и читање разломака	утврђивање
3.	155.	Упоредивање разломака	обрада
3.	156.	Разломци- задаци	утврђивање
3.	157.	Разломци- задаци	систематизација
3.	158.	Разломци	провера
1.	159.	Прости и сложени изрази	обрада
1.	160.	Вредност сложеног израза	обрада
1.	161.	Решавање задатака постављањем израза	утврђивање
1.	162.	Изрази	систематиз.
1.	163.	Изрази	провера
2.	164.	Запремина тела	обрада
2.	165.	Одређивање запремине тела	обрада
2.	166.	Задаци - одређивање запремине	утврђивање
4.	167.	Мере за запремину	обрада
4.	168.	Мере за запремину	утврђивање
2.	169.	Запремина коцке	обрада
2.	170.	Запремина квадра	обрада
	171.	Запремина квадра и коцке	утврђивање
	172.	Припрема за четврти писмени задатак	систематиз.
1.	173.	Четврти писмени задатак	провера
1.	174.	Исправак четвртог писменог задатка	утврђивање
1.	175.- 180.	Задаци за утврђивање градива	систематизација

Праћење остварености стандарда:

ОКТОБАР 3. недеља провера остварености стандарда
ДЕЦЕМБАР 4. недеља провера остварености стандарда
МАРТ 5. недеља провера остварености стандарда
МАЈ 3. недеља провера остварености стандарда

**ОРИЈЕНТАЦИОНИ ГОДИШЊИ ПЛАН НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА
ПРИРОДА И ДРУШТВО IV РАЗРЕД
школска 2014/2015. година**

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА						
Бр.наст. теме	Наставна тема	Број часова				Укупно часова по теми
		обrade	утврђивања	систематиз.	провере	
1.	ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА	3	3	1	1	8
2.	ЕКОЛОГИЈА	5	4	-	2	11
3.	МАТЕРИЈАЛИ	6	2	-	1	9
4.	КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	3	-	-	1	4
5.	ДРУШТВО	6	5	1	1	13
6.	ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ	14	9	1	3	27
Укупно	6 тема	37	23	3	9	72

Недељни фонд часова: 2 часа

ЦИЉ интегрисаног наставног предмета Природа и друштво јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ЗАДАЦИ наставног предмета Природа и друштво су:

1. развијање основних научних појмова из природних и друштвених наука;
2. развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу – завичају и домовини;
3. развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
4. развијање способности запажања основних својстава материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
5. развијање елемената логичког мишљења;
6. стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења;
7. оспособљавање за сналажење у простору и времену;
8. разумевање и уважавање различитости међу појединцима и групама;
9. коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у комуникацији и другим интеракцијским односима;
10. развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу; чување националног идентитета и уграђивање у светску културну баштину

	ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
1. Жива и нежива природа	1ПД.1.1.4. 1ПД.1.1.6.	1ПД. 2.1.3. 1ПД. 2.1.5. 1ПД. 2.1.6.	1ПД. 3.1.1. 1ПД. 3.1.2.
2. Екологија	1ПД.1.2.2. 1ПД.1.2.3.	1ПД.2.2.2. 1ПД.2.2.3. 1ПД.2.2.4.	

3. Материјали	1ПД. 1.3.3. 1ПД. 1.3.4. 1ПД. 1.3.5.	1ПД. 2.3.2. 1ПД. 2.3.5. 1ПД. 2.3.6.	1ПД. 3.3.2.
4. Кретање и оријентација у простору		1ПД. 2.4.3. 1ПД. 2.4.4. 1ПД. 2.4.5.	1ПД. 3.4.1.
5. Друштво	1ПД. 1.5.1. 1ПД. 1.5.4. 1ПД. 1.5.5.	1ПД. 2.5.2. 1ПД. 2.5.3.	1ПД. 3.5.1. 1ПД. 3.5.2.
6. Држава Србија и њена прошлост	1ПД. 1.6.3. 1ПД. 1.6.4. 1ПД. 1.6.5. 1ПД. 1.6.6.	1ПД. 2.6.2. 1ПД. 2.6.3. 1ПД. 2.6.4. 1ПД. 2.6.6. 1ПД. 2.6.7.	1ПД. 3.6.1.

ОСНОВНИ НИВО

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања

1ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима

2. ЕКОЛОГИЈА

1ПД.1.2.2. зна употребну вредност природних ресурса

1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе

3. МАТЕРИЈАЛИ

1ПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке

1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност

1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу

4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ

5. ДРУШТВО

1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови

1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите

1ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља

6. ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ

1ПД.1.6.3. зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво

1ПД.1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости

1ПД.1.6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости

1ПД.1.6.6. зна шта су историјски извори и именује их

СРЕДЊИ НИВО

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

1ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића

1ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту

1ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници

2. ЕКОЛОГИЈА

1ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења

необновљивих ресурса

1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса

1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити

3. МАТЕРИЈАЛИ

1ПД.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава

1ПД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала

1ПД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали

4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ

1ПД.2.4.3. уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља

1ПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода

1ПД.2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена

5. ДРУШТВО

1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама

1ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности

6. ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ

1ПД.2.6.2. зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији

1ПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, климе – и делатности људи

1ПД.2.6.4. зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји, појаве и личности

1ПД.2.6.6. препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода

1ПД.2.6.7. препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч

НАПРЕДНИ НИВО

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

1ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима

1ПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића

3. МАТЕРИЈАЛИ

1ПД.3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу

4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ

1ПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова

5. ДРУШТВО

1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима

1ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују

6. ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ

1ПД.3.6.1. зна шта је претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава

НАСТАВНЕ ТЕМЕ (ПРЕМА ОПШТИМ СТАНДАРДИМА ПОСТИГНУЋА):

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

2. ЕКОЛОГИЈА

3. МАТЕРИЈАЛИ

4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ

5. ДРУШТВО

6.	1.	Србија-моја домовина	обрада
6.	2.	Иницијални тест	провера
6.	3.	Симболи републике Србије	обрада

6.	4.	Положај, границе, симболи државе Србије	утврђивање
6.	5.	Београд-главни град	обрада
6.	6.	Држава Србија и њен главни град	утврђивање
6.	7.	Рељеф	обрада
6.	8.	Воде Србије	обрада
4.	9.	Србија - држава	провера
6.	10.	Бање	обрада
6.	11.	Реке, језера и бање	утврђивање
4.	12.	Клима	обрада
2.	13.	Национални паркови	обрада
2.	14.	Резервати и споменици природе	обрада
2.	15.	Природне лепоте Србије	утврђивање
5.	16.	Становништво Србије	обрада
5.	17.	Становништво Србије	утврђивање
6.	18.	Воде, клима и становништво Србије	провера
5.	19.	Ми смо деца једног света	систематиз.
1.	20.	Подела живог света	обрада
1.	21.	Флора и фауна наше земље	обрада
1.	22.	Флора и фауна наше земље	утврђивање
1.	23.	Домаће животиње и гајене биљке	утврђивање
2.	24.	Ретке и угрожене биљке и животиње	обрада
5.	25.	Рад-свесна активност човека	обрада
1.	26.	Прилагођавање биљака и животиња	обрада
1.	27.	Флора и фауна	утврђивање
5.	28.	Упознај себе и друге	обрада
5.	29.	Здравље је највеће богатство	утврђивање
5.	30.	Одговоран однос према другима	утврђивање
1.	31.	Човек-део природе	утврђивање
1.	32.	Сусрет с' природом	систематиз.
1.	33.	Човек - део природе	провера
4.	34.	Кретање	обрада
4.	35.	Величина сенке и висина звука	обрада
3.	36.	Различити материјали-различита својства	обрада
3.	37.	Наелектрисање материјала	обрада
3.	38.	Дејство магнета	обрада
3.	39.	Материјали и њихова својства	утврђивање
3.	40.	Кретање, материјали, магнети	провера
3.	41.	Растворљивост материјала	обрада
3.	42.	Смеша	обрада
3.	43.	Промене материјала	обрада
3.	44.	Смеше, материјали	утврђивање
2.	45.	Природна богатства	обрада
2.	46.	Природне сировине	утврђивање
2.	47.	Горива	обрада
2.	48.	Које изворе енергије човек користи	утврђивање
2.	49.	Природна богатства	утврђивање

2.	50.	Природна богатства	провера
5.	51.	Делатност људи у равничарским крајевима	обрада
5.	52.	Делатност људи у планинским крајевима	обрада
5.	53.	Од сировине до производа	утврђивање
5.	54.	Производња и потрошња	обрада
5.	55.	Делатност људи	утврђивање
6.	56.	Прошлост	обрада
6.	57.	Трагови прошлости	утврђивање
5.	58.	Делатност људи, прошлост	провера
6.	59.	Србија у доба Немањића	обрада
6.	60.	Србија у доба Немањића	утврђивање
6.	61.	Долазак Турака на балканско полуострво	обрада
6.	62.	Борба српског народа	обрада
6.	63.	Живот Срба под туђинском влашћу	утврђивање
6.	64.	Србија у прошлости	провера
6.	65.	Борба српског народа	обрада
6.	66.	Живот у Србији некада	утврђивање
6.	67.	Балкански ратови	обрада
6.	68.	Први светски рат	обрада
6.	69.	Други светски рат	обрада
6.	70.	Борба српског народа за ослобођење	провера
6.	71.	Живот у Србији данас	утврђивање
6.	72.	Србија-моја домовина	систематизација

Праћење остварености стандарда:

ДЕЦЕМБАР 4. недеља провера остварености стандарда
ЈУН 1. недеља провера остварености стандарда

**ОРИЈЕНТАЦИОНИ ГОДИШЊИ ПЛАН НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА
ЛИКОВНА КУЛТУРА IV РАЗРЕД
школска 2014/2015. година**

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Бр. наст. теме	Наставната тема	Број часова				Укупно часова по теми
		обраде	вежб.	системат.	провере	
1.	ЛИКОВНИ ЕЛЕМЕНТИ	3	7	-	-	10
2.	О БОЈИ	6	6	-	-	12
3.	СЛИКАРСКЕ ТЕХНИКЕ	4	6	-	-	10
4.	ПОСЕБНЕ СЛИКАРСКЕ ТЕХНИКЕ	6	6	-	-	12
5.	ВЕЗИВАЊЕ ОБЛИКА У ТРОДИМЕНЗ. ПРОСТОРУ	5	11	-	-	16
6.	АМБИЈЕНТ – СЦЕНСКИ ПРОСТОР	4	8	-	-	12
Укупно	6 тема	28	44			72

Недељни фонд часова: 2 часа

ЦИЉ наставе ликовне културе у четвртом разеду основне школе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са хуманистичким опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

ЗАДАЦИ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе састоје се у развијању ученикове способности за:

1. све ликовне елементе;
2. ликовно стваралачки рад;
3. различите ликовне материјале и медије;
4. естетске критеријуме;
5. ликовна уметничка дела у оквиру културне баштине у за савремена кретања уметности свог и других народа;
6. визуелну перцепцију и аперцепцију;
7. креативно мишљење;
8. оплемењивање животног и радног простора;
9. активно стваралачко учествовање у културном и уметничком животу средине;
10. активно естетско унапређивање своје околине и очување природе и баштине завичаја;
11. неговање укупних људских достигнућа;
12. сопствену еманципацију;
13. културу рада.

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

- 1. ЛИКОВНИ ЕЛЕМЕНТИ**
- 2. О БОЈИ**
- 3. СЛИКАРСКЕ ТЕХНИКЕ**
- 4. ПОСЕБНЕ СЛИКАРСКЕ ТЕХНИКЕ**
- 5. ВЕЗИВАЊЕ ОБЛИКА У ТРОДИМЕНЗ. ПРОСТОРУ**
- 6. АМБИЈЕНТ – СЦЕНСКИ ПРОСТОР**

4.	1. 2.	Линија Моје шаре	обрада - -
4.	3. 4.	Линија - простор Дрворед, куће у низу	обрада - -
4.	5. 6.	Илустрација Омиљена песма или прича	обрада - -
4.	7. 8.	Калиграм (појам и уочавање) Цртамо речима	вежб. - -
4.	9. 10.	Површина - простор Моја историја природе	обрада - -
4.	11. 12.	Природа - моја инспирација Мој пејзаж	обрада - -
4.	13. 14.	Површина - простор Слушамо и сликамо	вежб. - -
4.	15. 16.	Волумен Обликујем чинију	обрада - -
4.	17. 18.	Боја - простор Град из маште	обрада - -
4.	19. 20.	Линија, површина, боја, простор Сликамо предмете	вежб. - -
4.	21. 22.	Волумен - обликујем вазу Естетска анализа ликовних радова	вежб. - -
3.	23.	Сликарске технике	обрада

	24.	Моје откриће	- -
3.	25. 26.	Темпера Шума у јесен	обрада - -
3.	27. 28.	Акварел На обали	обрада - -
3.	29. 30.	Гваш (појам и уочавање) Зимски пејзаж	обрада - -
3.	31. 32.	Цвеће у вази Естетска анализа ликовних радова	вежб. - -
1.	33. 34.	Колаж Новогодишњи украси и честитке	обрада - -
1.	35. 36.	Колаж од фотографија - шашави простор Фротаж-чудесна башта	вежб. - -
1.	37. 38.	Деколаж (појам и уочавање) Игром до нове слике	обрада - -
1.	39. 40.	Асамблаж (појам и уочавање) Нови облици од старих предмета	обрада - -
1.	41. 42.	Колаж Естетска анализа ликовних радова	вежб. - -
2.	43. 44.	Основне боје (појам и уочавање) Украси теглу	обрада - -
2.	45. 46.	Изведене боје (појам и уочавање) Тањир	обрада - -
2.	47. 48.	Саксија за цвеће Дрвене варјаче	обрада - -
2.	49. 50.	Топле и хладне боје Два друга	вежб. - -
2.	51. 52.	Дугине боје Естетска анализа ликовних радова	вежб. - -
5.	53. 54.	Тродимензионално обликовање Правилни (геометријски) облици	обрада - -
5.	55. 56.	Свет око мене Моја скулптура	вежб. - -
5.	57. 58.	Мој омиљен музички инструмент Машта и правим инструмент	обрада - -
5.	59. 60.	Скулптуре од пронађених предмета Бића из моје маште	обрада - -
5.	61. 62.	У фискултурној сали Естетска анализа ликовних радова	вежб. - -
6.	63. 64.	Амбијент (појам и уочавање) Позориште	обрада - -
6.	65. 66.	Израда маски Израда костима	обрада - -
6.	67. 68.	Скице за сценографију Израда сценографије	обрада - -
6.	69. 70.	Проба представе Проба представе	вежб. - -
6.	71.	Извођење представе	вежб.

**ОРИЈЕНТАЦИОНИ ГОДИШЊИ ПЛАН НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА
МУЗИЧКА КУЛТУРА IV РАЗРЕД
школска 2014/2015. година**

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Ред.бр. настав. теме	Наставната тема	Број часова				Број часова по теми
		обrade	утврђив.	системат.	провере	
1.	РАЗВИЈАЊЕ СЛУХА И ОСЕЋАЈА ЗА РИТАМ	5	4	1	-	10
2.	ОСНОВИ МУЗИЧКЕ ПИСМЕНОСТИ	9	3	1	2	15
3.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	6	1	-	-	7
4.	МУЗИЧКО ИЗРАЖАВАЊЕ И СТВАРАЛАШТВО	1	-	2	1	4
Укупно	4 теме	21	8	4	3	36

Недељни фонд часова: 1 час

ЦИЉ

1. развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
2. оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
3. развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свог и других народа.

ЗАДАЦИ

1. неговање способности извођења музике (певање/свирање);
2. стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
3. подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
4. упознавање традиционалне и уметничке музике свог и других народа;
5. развијање критичког мишљења;
6. упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

1. **РАЗВИЈАЊЕ СЛУХА И ОСЕЋАЈА ЗА РИТАМ**
2. **ОСНОВИ МУЗИЧКЕ ПИСМЕНОСТИ**
3. **СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ**
4. **МУЗИЧКО ИЗРАЖАВАЊЕ И СТВАРАЛАШТВО**

1.	1.	Поновимо шта смо научили	утврђивање
2.	2.	Темпо и начин обележавања, "Кукавица" Б.Станчић	обрада
2.	3.	Динамика и ознаке за динамику, "Блистај, звездо мала" В.А.Моцарт	обрада
2.	4.	Трочетвртински такт, "Ајде Като", народна из Србије	утврђивање
1.	5.	Половина с тачком, "Зелени се јагодо" народна из Србије Слушање музике: М. Мусоргски - "Слике са изложбе", "Баба Јага"	обрада

3.	6.	"Јесен" М.Шоуц Слушање музике "Мала свита за оркестар хармоника" Петар Озгијан	обрада
2.	7.	Четвртина с тачком, "Спустила се густа магла" народна из Србије	обрада
2.	8.	Ритмичке и мелодијске вежбе "Јесенска песма" Стојанов	утврђивање
2.	9.	Репетиција - знак за понављање "С оне стране Дунава" народна Слушање музике Б. Сметана "Влтва	обрада
2.	10.	Прима и секунда волта "Разгранала грана јоргована	систематиз.
2.	11.	Тон ЛА "Лазара мајка карала" народна	обрада
1.	12.	Певамо у оквиру ДО-ЛА "Ситна је киша падала" Р. Анђелковић	утврђивање
2.	13.	Проверавамо своје знање из основа музичке писмености	провера
3.	14.	Нотни лук и корона Слушање музике "Астуриас" Исак Албениз	обрада
4.	15.	Проверавамо своје знање о композицијама које смо певали и свирали	провера
2.	16.	Тон СИ, "Сиромах је Јован, момче младо"	обрада
1.	17.	"Срећана Нова година" С. Барић	утврђивање
2.	18.	Тон ДО ² "Солмизација" Р. Роцерс	обрада
3.	19.	Ритмичке и мелодијске вежбе "Први снег" Б. Станчић Слушање музике- Жорж Бизе "Фарандоле"	утврђивање
4.	20.	Певамо и свирамо, Дуо композиције	систематиз.
1.	21.	Ц-дур лествица, тонови ц-дур лествице "Последњи цвет" Б. Станчић	утврђивање
2.	22.	Четворочетвртински такт	обрада
1.	23.	"Шапутање" Н. Херцигоња	обрада
3.	24.	"Птице се враћају" народна из Немачке Слушање музике "Мађарска игра бр.5" Брамс	обрада
1.	25.	"Магарац и кукавица" К.Ф. Зелтер	обрада
1.	26.	"У ливади .. " народна Слушање музике Н.Р. Корсаков "Шпански капричо"	утврђивање
2.	27.	Цела нота и пауза "Право пријатељство" Дечја из Аустрије	обрада
4.	28.	На задати текст komponујемо сами мелодију текст песме "Веверица" препев Ј.Ј. Змај, композитор Г. Илић	систематиз.
3.	29.	Ступањ, степен, полустепен Слушање музике "Словенска игра" А. Дворжак	обрада
2.	30.	Интервали "Ми певамо интервале" по Хајдну	утврђивање
3.	31.	"Има једна Марија" Г. Илић Слушање музике "Музички тренутак" Ф. Шуберт	обрада
4.	32.	"Изгубљено пиле" В. Томерлин	обрада
2.	33.	Проверимо своје знање о Ц- дур лествици	провера
1.	34.	"Књига" Миливоје Драгутиновић Слушање музике "Валкире" Р. Вагнер	обрада
3.	35.	"Мој стари учитељ" Миливоје Драгутиновић Слушање музике "Лабудово језеро" Чајковски	обрада
1.	36.	"Ближи се ближи лето" Б. Станчић	систематиз.

**ОРИЈЕНТАЦИОНИ ГОДИШЊИ ПЛАН НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ IV РАЗРЕД**

школска 2014/2015. година

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

Бр.наст. теме	Наставната тема	Број часова				Укупно часова по теми
		обrade	утврђив.	систематиз.	провере	
1.	РАЗЛИЧИТИ ОБЛИЦИ КРЕТАЊА	4	9	4	-	17
2.	ВЕЖБЕ СА РЕКВИЗИТИМА	13	16	1	-	30
3.	ВЕЖБЕ НА ТЛУ И СПРАВАМА	13	13	-	2	28
4.	РИТМИЧКЕ ВЕЖБЕ И НАРОДНИ ПЛЕС	4	3	1	1	9
5.	ЕЛЕМЕНТАРНЕ ИГРЕ И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	3	14	6	1	24
Укупно	5 тема	37	55	12	4	108

Недељни фонд часова: 3 часа

Циљ физичког васпитања је задовољавање потреба ученика за кретањем, допринос повећању адаптивне и ствараслачке способности у савременим условима живота и рада, развијање физичке културе неопходне ради очувања здравља и стварања трајне навике да се физичко вежбање угради у свакодневни живот и културу живљења.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:

- 1.стимулисати телесни развитак повећања снаге мишића и даљим развојем способности;
- 2.подмирити примарни биотички мотив изражен у потреби за кретањем, игром и борбом;
- 3.утицати на развој моторичких способности, а посебно на развој брзине, координације, гipкости и експлозивности које се манифестују свесним и самосталним управљањем, својим кретањем;
- 4.повезати моторичке задатке у целину али без стварања крутих моторичких аутоматизама;
- 5.задовољити потребе за афирмацијом, али и сузбијање тенденције прецењивања властитих способности услед недовољно развијене самокритичности ученика и ученица;
- 6.развијати способности за посматрање, доживљавања и стварања естетских вредности (лепота кретања, лепота спортске игре и лепота природе);
- 7.уводити ученике и ученице у организовани систем припрема за игре, сусрете и манифетације.

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

- 1.**РАЗЛИЧИТИ ОБЛИЦИ КРЕТАЊА**
- 2.**ВЕЖБЕ СА РЕКВИЗИТИМА**
- 3.**ВЕЖБЕ НА ТЛУ И СПРАВАМА**
- 4.**РИТМИЧКЕ ВЕЖБЕ И НАРОДНИ ПЛЕС**
- 5.**ЕЛЕМЕНТАРНЕ ИГРЕ И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

1.	1.	Уводни час-упознавање наставних садржаја	утврђивање
1.	2.	Техника трчања-ниски старт	обрада

1.	3.	Техника трчања-ниски старт	утврђивање
2.	4.	Додавање лопте разним деловима стопала	обрада
2.	5.	Додавње и заустављање лопте	утврђивање
2.	6.	Додавње и заустављање лопте	утврђивање
1.	7.	Брзо трчање кроз убрзање	обрада
1.	8.	Брзо трчање кроз убрзање	утврђивање
2.	9.	Додавање лопте ногом у пару	обрада
2.	10.	Додавање лопте ногом у пару	утврђивање
3	11.	Скок удаљ-згрчна техника	обрада
3.	12.	Скок удаљ-згрчна техника	утврђивање
2.	13.	Бацање лоптица удаљ јачом и слабијом рук.	обрада
2.	14.	Бацање лоптица удаљ јачом и слабијом рук.	утврђивање
1.	15.	Техника брзог трчања и високи старт	обрада
1.	16.	Техника брзог трчања и високи старт(60м)	утврђивање
2.	17.	Вођење лопте ногом у кретању правом	обрада
2.	18.	Вођење лопте ногом у кретању вијугаво	утврђивање
1.	19.	Крос трчање-јесење трчање	систематиз.
2.	20.	Шутирање лопте у разне циљеве из места и кретања	обрада
2.	21.	Фудбал-додавање и заустављање лопте	обрада
2.	22.	Фудбал-додавање и заустављање лопте	утврђивање
2.	23.	Прескакање дугачке вијаче	обрада
2.	24.	Прескакање дугачке вијаче	утврђивање
2.	25.	Прескакање кратке вијаче	обрада
2.	26.	Прескакање кратке вијаче	утврђивање
2.	27.	Додавање лопте прстима	обрада
2.	28.	Додавање лопте преко ниске мреже	утврђивање
2.	29.	Додавање и пребацивање лопте прстима	утврђивање
5.	30.	Основне технике одбојке	обрада
5.	31.	Основне технике одбојке-игра две екипе	утврђивање
3.	32.	Став о шакама	обрада
3.	33.	Став о шакама	утврђивање
3.	34.	Вис узнето на дохватним круговима	обрада
3.	35.	Вис узнето на дохватним круговима	утврђивање
3.	36.	Вежбе на тлу-састав	обрада
3.	37.	Вежбе на тлу-састав	утврђивање
3.	38.	Полигон препрека	обрада
3.	39.	Полигон препрека	утврђивање
5.	40.	Лична хигијена и хигијена здравља	утврђивање
3.	41.	Скок увис-прекорачна техника	обрада
4.	42.	Српско коло „Моравац“	обрада
4.	43.	Српско коло „Моравац“	утврђивање
5.	44.	Прва помоћ	утврђивање
3.	45.	Ходање и трчање по ниској греди	обрада
3.	46.	Ходање и трчање по ниској греди	утврђивање
3.	47.	Слободан састав на греди	обрада
3.	48.	Слободан састав на греди	утврђивање
3.	49.	Мачији скокови и скок маказице	обрада
3.	50.	Мачији скокови и скок маказице	утврђивање

2.	51.	Галоп и дечији поскок кроз вијачу	обрада
2.	52.	Галоп и дечији поскок кроз вијачу	утврђивање
5.	53.	Штафетне и елементарне игре по избору ученика	систематиз.
4.	54.	Ритмичке вежбе обручем	обрада
4.	55.	Ритмичке вежбе обручем	утврђивање
4.	56.	Ритмичке вежбе обручем	провера
3.	57.	Колут напред и назад	утврђивање
3.	58.	Колут напред преко лопте до чучња	обрада
3.	59.	Колут напред преко лопте до чучња	утврђивање
3.	60.	Спојени колут напред до чучња и колут назад	обрада
3.	61.	Спојени колут напред до чучња и колут назад	утврђивање
5.	62.	Штафетне игре лоптом и колутом напред	утврђивање
5.	63.	Елементарне игре са трчањем, прескакањем и гађањем у циљ	утврђивање
2.	64.	Полигон препрека	обрада
2.	65.	Полигон препрека	утврђивање
2.	66.	Вежбе на разбоју	обрада
2.	67.	Вежбе на разбоју	утврђивање
4.	68.	Валцер корак	обрада
5.	69.	Правилна исхрана	утврђивање
4.	70.	Прескок - разношка	обрада
4.	71.	Прескок - разношка	утврђивање
5.	72.	Прескок - разношка	провера
3.	73.	Народна игра из краја „Србијанка“	обрада
3.	74.	Народна игра из краја „Србијанка“	утврђивање
3.	75.	Основне технике хватања и додавања	обрада
4.	76.	Шутирање руком из места и вођења	утврђивање
4.	77.	Рукомет	обрада
2.	78.	Рукомет	утврђивање
2.	79.	Рукомет	систематиз.
5.	80.	Летећи колут	обрада
5.	81.	Летећи колут	утврђивање
1.	82.	Високи старт и истрајно трчање	обрада
1.	83.	Високи старт и истрајно трчање	утврђивање
5.	84.	Елементарне игре са лоптом	утврђивање
5.	85.	Вођење лопте у фудбалу	утврђивање
5.	86.	Утврђивање елемената технике фудбала	утврђивање
5.	87.	Одузимање лопте	утврђивање
5.	88.	Варање - дриблинг у пару	утврђивање
5.	89.	Фудбал - игра две екипе	систематиз.
5.	90.	Кошарка	обрада
5.	91.	Кошарка	утврђивање
5.	92.	Кошарка	систематиз.
5.	93.	Кошарка-игра две екипе	провера
1.	94.	Трчање на 500 м дечаца, на 400 м девојчице	утврђивање
1.	95.	Колико смо порасли - мерење	систематиз.
1.	96.	Чунасто трчање	утврђивање
1.	97.	Скок удаљ из места	утврђивање
2.	98.	Бацање медицинке	утврђивање

2.	99.	Одбијање лопте од зида	утврђивање
2.	100.	Одбијање лопте од зида	утврђивање
1.	101.	Брзо трчање на 40 метара	систематиз.
5.	102.	Одбојка-игра две екипе	утврђивање
5.	103.	Одбојка-игра две екипе	утврђивање
1.	104.	Истрајно трчање	систематиз.
1.	105.	Штафетне игре	утврђивање
5.	106.	Елементарне игре	утврђивање
5.	107.	Штафетне и елем. игре по избору ученика	систематиз.
5.	108.	Правилан ритам рада и одмора	систематиз.

**ОРИЈЕНТАЦИОНИ ГОДИШЊИ ПЛАН НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ IV РАЗРЕД
школска 2014/2015. година**

Циљ и задаци:

- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима
- подстицање развоја самопоуздања и личне одговорности, као и схватање и прихватање појмова: идентитет, друштвена одговорност, различитост култура, једнакост, право и правда, мир, сигурност, стабилност, демократија
- познавање својих права, препознавање најважнијих категорија дечјих и људских права, упознавање Конвенције о дечјим и људским правима, разумевање односа између људских права, демократије, мира и развоја
- познавање основних обележја демократског процеса и разумевање односа између демократије и дечјих и људских права
- приврженост мирољубивом, партиципативном и конструктивном решавању проблема
- спремност на заступање и заштиту својих и туђих права
- спремност на преузимање јавне одговорности за своје поступке
- заинтересованост за свет око себе и отвореност према разликама
- спремност и саосећање са другима и помоћ онима који су у невољи
- спремност на супростављање предрасудама, дискриминацији и неправди на свим нивоима
- развијање и неговање еколошке свести и схватање улоге човека у очувању природе
- избор, прикупљање, критичка анализа и провера података из више извора као начин решавања проблема
- оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета као и подстицање да сами процене програм који су прошли и сопствено напредовање

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

1. Подстицање групног рада
2. Дечја права су универзална, једнака за све
3. Заједно стварамо демократску атмосферу у нашем разреду, школи
4. Живим демократију, демократска права
5. Људско биће је део целог света, развијање еколошке свести
6. Евалуација

1.	1.	Родитељски састанак
1.	2.	Уводни час
2.	3.	Дрво дечјих права
2.	4.	Дрво дечјих права

2.	5.	Правимо рекламни штанд конвенције о дечјим правима	
2.	6.	Правимо рекламни штанд конвенције о дечјим правима	Р
2.	7.	Сви различити - сви једнаки	
2.	8.	Сви различити - сви једнаки	А
2.	9.	Неправда је кад...	
2.	10.	Ставови о неправди	Д
3.	11.	Права, дужности, правила	
3.	12.	Права, дужности, правила	И
3.	13.	Улога правилника, кућног реда школе	
3.	14.	Улога правилника, кућног реда школе	О
3.	15.	Сви ми имамо предрасуде	
3.	16.	Сви ми имамо предрасуде	Н
3.	17.	Да сам чаробњак, ја бих	
3.	18.	Да сам чаробњак, ја бих	И
3.	19.	Ставови о моћи	
3.	20.	Ставови о моћи	Ц
4.	21.	Сукоби и превазилажење сукоба, преговарање	
4.	22.	Сукоби и превазилажење сукоба, преговарање	Е
4.	23.	Тимски рад	
4.	24.	Тимски рад	
4.	25.	Да се чује наш глас	
4.	26.	Да се чује наш глас	
4.	27.	Делујемо јединствено	
4.	28.	Аргументујемо и заступамо наше интересе	
4.	29.	Аргументујемо и заступамо наше интересе	
4.	30.	Тражимо закон за...	
4.	31.	Тражимо закон за...	
5.	32.	Међузависност	
5.	33.	Мрежа живота	
5.	34.	Бринемо о биљкама и животињама	
6.	35.	Ја пре, ја после	
6.	36.	Презентација	

**ОРИЈЕНТАЦИОНИ ГОДИШЊИ ПЛАН НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА
ЧУВАРИ ПРИРОДЕ IV РАЗРЕД
школска 2014/2015. година**

Циљ и задаци:

разумевање појава везаних за непосредну животну средину

- испитивање узрочно-последичних веза у животној средини извођењем једноставних огледа
- оспособљавање за активно упознавање стања животне средине
- уочавање и именовање природних појава и промена у животној средини
- уочавање различитости у живом свету као услова за опстанак
- испитивање појава и промена у природи
- подстицање одговорног односа према живом свету
- подстицање одговорног односа за рационално коришћење природних богатстава
- подстицање одговорног, здравог односа према себи
- оспособљавање за решавање проблемских ситуација самостално/тимски
- оспособљавање за доношење правилног става и за критичко мишљење

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

1. **Животна средина**
2. **Природне појаве и промене у животној средини**
3. **Заштита животне средине**

1.	1.	Природне појаве и промене у природи	обрада
1.	2.	Лична карта мога места са околином	пр.знања
1.	3.	Стазе у природи	пр.знања
1.	4.	Знаци оријентације	пр.знања
1.	5.	Трагови у природи	пр.знања
1.	6.	Исхрана у природи	пр.знања
1.	7.	Сналажење у природи-излет	вежб.
1.	8.	Ваздух - свуда око нас	пр.знања
1.	9.	Вода - где је све има	пр.знања
1.	10.	Киселе кише	пр.знања
1.	11.	Како нафта делује на свет - истраживање	вежбање
1.	12.	Земљиште - природни ресурс	пр.знања
1.	13.	Ко живи у земљишту	вежбање
1.	14.	Бука	пр.знања
1.	15.	Звуци у природи-истраживање	вежбање
1.	16.	Коровске биљке	обрада
1.	17.	План садње дрвећа	пр.знања
2.	18.	Биодиверзитет	обрада
2.	19.	Разноврсност живог света	пр.знања
2.	20.	Инсекти	пр.знања
2.	21.	Живот мрава-истраживање	вежбање
2.	22.	Нестајање врста	обрада
2.	23.	Најчешће угрожене биљке и животиње	пр.знања
2.	24.	Кружење материје и протикање енергије кроз односе исхране	пр.знања
2.	25.	Природне појаве и промене у животној средини	пр.знања
3.	26.	Заштита животне средине	пр.знања
3.	27.	Одговоран однос према животињама и биљкама	пр.знања
3.	28.	Одговоран однос према себи	пр.знања
3.	29.	Право на здраву животну средину	пр.знања
3.	30.	Рециклажа	пр.знања
3.	31.	Колико се пластике употреби у домаћинству-истраживање	вежбање
3.	32.	ЕКО - новине и ЕКО - мајца	вежбање
3.	33.	ЕКО чувари	вежбање
3.	34.	Речник појмова	вежбање
3.	35.	Сарадња са друштвом за заштиту животне средине - излет	пр.знања
3.	36.	Сарадња са друштвом за заштиту животиња - излет	пр.знања

**ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ ВЕЋА – IV РАЗРЕД
ШКОЛСКЕ 2014/2015.ГОДИНЕ**

месец	активности/теме	начин реализације	носиоци реализације
-------	-----------------	-------------------	---------------------

август	Усвајање наставног плана и програма за IV разред Израда распореда часова и избор дечје штампе Договор о реализацији наставе у природи или излета Договор о реализацији угледних часова и стручних тема Други изборни предмет Израда оперативног плана за септембар	дискусија, анализа, договор, израда, планирање	чланови ОВ стручни сарадници
септембар	Први родитељски састанак (индивидуални разговори, учешће у акцијама, пројектима Школе и избор члана Савета родитеља Школе) Стручна тема: Како помоћи ученицима да активније уче у учионици Угледни час: ПРИРОДА И ДРУШТВО, Символи државе и главни град, обрада, четврти разред Анализа угледног часа и стручне теме Израда оперативног плана рада за октобар	дискусија, анализа, договор, израда, планирање, презентовање рада	чланови ОВ Мирела Лазих Славица Ристовић
октобар	Анализа активности остварених у току Дечје недеље Анализа владања и успеха ученика (први класификациони период) Стручна тема: Позитивна клима у одељењу Угледни час: СРПСКИ ЈЕЗИК, Пауково дело, Д. Максимовић, обрада, четврти разред Анализа угледног часа и стручне теме Израда оперативног плана рада за новембар	дискусија, анализа, договор, израда, презентовање рада и огл. часа, планирање	чланови ОВ стручни сарадници Добрила Тешић Мирела Лазих
новембар	Други родитељски састанак Израда оперативног плана рада за децембар Усаглашавање критеријума оцењивања Стручна тема: Прелаз из разредне на предметну наставу	дискусија, анализа, договор, презентовање оглед. часа, планирање	чланови ОВ Биљана Богдановић
децембар	Анализа успеха и владања ученика (други класификациони период) Прослава Дана школе Израда оперативног плана рада за јануар Трећи родитељски састанак	дискусија, анализа, договор, израда презентовање оглед. часа	чланови ОВ стручни сарадници

месец	активности/теме	начин реализације	носиоци реализације
јануар	Припрема за прославу Савиндана Израда оперативног плана за фебруар Стручна тема: Дискалкулија Угледни час: МАТЕМАТИКА, Множење вишецифреног броја двоцифреним бројем, обрада, четврти разред Анализа угледног часа и стручне теме	дискусија, анализа, договор, израда, презентовање рада	чланови ОВ Славица Ристовић Добрила Тешић

фeбpуap	Сapадња сa pодитeљимa Изpaдa oпepaтивнoг плaнa рaдa зa мapт	дискyсијa, aнaлизa, дoгoвop, изpaдa, пpезeнтoвaњe рaдa	члaнoви OВ
мapт	Анaлизa влaдaњa и yспeхa yчeникa (тpeћи клaсификaциoни пepиoд) Пpедлoг мepa зa пoбoљшaњe yспeхa Чeтвeрти pодитeљски сaстaнaк Изpaдa oпepaтивнoг плaнa рaдa зa aпpил Пpипрeмa зa рeaлизaцијy јeднoднeвнoг излeтa или нaстaвe y пpиpoди Стpyчнa тeмa: Пpимeнa гpyпнoг oбликa рaдa Анaлизa стpyчнe тeмe	дискyсијa, aнaлизa, дoгoвop, изpaдa, пpезeнтoвaњe рaдa, плaниpaњe	члaнoви OВ стpyчни сapaдници Снeжaнa Кoстић
aпpил	Избop yцбeникa зa пpви рaзpeд Изpaдa oпepaтивнoг плaнa рaдa зa мaј Углeдни чac: МAТEМАТИКA, Пoвpшинa квaдpa и кoцкe, yтврђивaњe, чeтвeрти рaзpeд	дискyсијa, aнaлизa, дoгoвop, плaниpaњe	члaнoви OВ Биљaнa Бoгдaнoвић
мaј	Усaглaшaвaњe кpитepијyмa oцeњивaњa Изpaдa oпepaтивнoг плaнa рaдa зa јyн Углeдни чac: ПPИPOДA И ДPУШTВO, Сpбијa y дoбa Нeмaњићa, yтврђивaњe, чeтвeрти рaзpeд Анaлизa yглeднoг чaca	дискyсијa, aнaлизa, дoгoвop, плaниpaњe	члaнoви OВ Снeжaнa Кoстић
јyн	Анaлизa влaдaњa и yспeхa yчeникa нa кpajy дpyгoг пoлyгoдиштa Анaлизa рaдa OВ и избop pyкoвoдиoцa OВ зa шкoлскy 2015/2016. гoдинy Дoгoвop o изpaди гoдишњeг пpогpaмa рaдa зa шкoлскy 2015/2016. гoдинy Пeти pодитeљски сaстaнaк	дискyсијa, aнaлизa, дoгoвop, плaниpaњe	члaнoви OВ стpyчни сapaдници

РАСПОРЕД ПИСМЕНИХ ПРОВЕРА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД
шoлскa 2014/2015.гoдинa

мeсeц	СPПCКИ ЈEЗИК	МАТЕМАТИКА	ПPИPOДA И ДPУШTВO
сeптeмбap	иницијaлни тeст -1.нeдeљa 5. нeдeљa	иницијaлни тeст -1.нeдeљa 4. нeдeљa	иницијaлни тeст -1.нeдeљa 5. нeдeљa
oктoбap	ПЗ - 2. нeдeљa 4. нeдeљa (пpoвepa oствaрeнoсти стaндapдa)	3. нeдeљa (пpoвepa oствaрeнoсти стaндapдa) ПЗ - 4. нeдeљa	4. нeдeљa
нoвeмбap	4. нeдeљa	4. нeдeљa	/
дeцeмбap	ПЗ - 3. нeдeљa 4. нeдeљa (пpoвepa oствaрeнoсти стaндapдa)	1. нeдeљa ПЗ - 4. нeдeљa(пpoвepa oствaрeнoсти стaндapдa)	4. нeдeљa (пpoвepa oствaрeнoсти стaндapдa)
јaнyap	/	/	/
фeбpуap	/	2. нeдeљa	2. нeдeљa
мapт	ПЗ - 1. нeдeљa 4. нeдeљa (пpoвepa oствaрeнoсти стaндapдa)	ПЗ - 2. нeдeљa 5. нeдeљa (пpoвepa oствaрeнoсти стaндapдa)	3. нeдeљa

април	2. недеља 4. недеља	/	4. недеља
мај	ПЗ - 2. недеља	1. недеља 3. недеља (провера остварености стандарда)	2. недеља
јун	1. недеља (провера остварености стандарда)	ПЗ -1. недеља	1. недеља (провера остварености стандарда)

ПРВА ОСНОВНА ШКОЛА КРАЉА ПЕТРА II

УЖИЦЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ РАДА ОСНОВНОГ
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

ШКОЛСКА 2014/2015. ГОДИНА